Массо а мехкий пролетареш, цхьанакхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дена ● ЕРА, 28 ФЕВРАЛЬ, 1985 ШУ. ● № 26 (7061). ● Мах 3 кап.

Республика партийни актива собрани

Селхан КПСС обкома Политически сердалон цIагIа чакхъельира Нохч-ГIалгIайн областной партийни актива собрани. Цига «Социалистически доалахьенна тIахкхувдарца, доелла хьурматна ца хиларца лоаттабу къовсам дIахо чIоагIбара областной партийни организацена хьалхашка латтача декхарех» доклад йир КПСС Нохч-ГIалгIайн обкома шолгIача секретара Д. Г. Зав[illegible].

Докладчика белгалдаьккхар, партийни органаш нуйгал а лоаттадеш, республика правосуде органашa общественноста гIоница укх тIеххьарча шерашка пачхьалкхен а бахача нахьа а руакъа лечкъадераш кхаан шiдераш, спекулянташ ераш, боахама во доал деза зенаш дераш, прилцсераш, оаконтрательство лелораш хьагучабаьха а парна лаIар дегь а хилар. Цунца цхьана хьакъеккар уж бай общества зенек дегаоь дола гIуланхаш леладерашта нисъ бехкара, уж цIеяда дIадахара де дезараш кхы а IалаьмаIте дукха хилар, цу хьакъехьа эттара чIоагIагIa дивза парглоапараш белгалдаьхар. Къаьстта теркам тIаазар къоалаш дир, совхоз руакъа доадир юрта боахаме, гIишлоиъеча, моттигерча промышленностен бытови гIулакхаш дечен дукхагIа вийслуш хилара.

Цул тIехьагIа Пленуме къамаьлаш дир парте Грозненски горкома хьалхарча секретара Н. И. Семенова, парте Надтеречни райкома хьалхарча секретара Г. Г. Махауре, В. И. Ленина цIерагIа Грозненски машкадьтта чакхдоахача завода вокхагIвоача оператора Н. Н. Ведерникова, парте Ножай-Юртовски райкома хьалхарча секретара В. Т. Сагаева, «Аргуводпром» производственни объединение партийни бюро секретара И. А. Баланова, республика Министрий Совета председателя заместителя А. Н. Иванова, Нохч-ГIалгIай АССР прокурора А. Н. Ростова, халкъа депутатий Назрановски районни Совета исполкома председателя М. А. Зурабова, Грозненски района «Пригородный» совхоза баьцадаараш кхедеча бригада бригадира Т. С. Гуллаевас, республика чурча гIулакхий министра Ю. Ю. Мищенкос. Цар дийцар республика халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка, коллективашка халкъо хьанхолла беркат лорадеча, экономе режим чIоагIбелга мишта вIашагIехьдаьккхал, лаьттан а хьайбай а продукци, тайп-тайпара материалаш, электрически йоахален энерги, доагор ца доадайтара дергга Iурраш дIакъовлара де эпараш белгалдаьхар, болх тоабара хьахера предложенеш замечанеши йир.

Бухсоцаш собране къамаьл дир парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева. Цо къаьстта теркам тIаьхваьр нелаьнца гIулакхашца лоаттабеча къовсама милице, суда, прокуратура болхдоаца цхьана шерра общественность а юкъеоаа езаш хилара, цу хьакъехьа партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, халкъа тIахьожама органашa функцеш йолча кхыча организацешa, идеологически активо де дезараш, хьадда къоастадир. Шоай коллективе, ведомстве нийсденна зене гIулакхаш бахьан бехке бараш неттел кулгахьой а бехктоххаме оаь боагIилга белгалдаьхар. Къоалаш дерца, доала хьурмата доадаш боахам лелаберца, кхыйолча зенеча хIамаяца лоаттабу къовсам чIоагIбарах дола дешаш ерригача коллективашка лерттIа дувцаза а болх тоабара хьадда мероприятеш отта а я, чакхъяккха а эргIоацилга хьадаьхар.

Партийни актива собране доакъошхоша шерра резолюци тIаьйцар.

Актива собране балхах йолча отчета газето непатохаргьа эргIапарча номер тIа.

КПСС Центральни Комитетен СССР Министрий Советен

1985 шера 23 январе КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон тIаьйцаб «1986—1990 шерашкен 2000 шерага кхаччалца йолча юкъан бахача наха телефонни бувзамо деча гIулакхий материально-технически базе чIоагIъяра а дегIанхувлара а де дезача гIулакхех болаь КПСС XXVI съезда решенешка хьежжа оттаеш латтача 1986—2000 шерашта йолча халкъа эшача товарий производствон деча гIулакхий сферен дегIакхувлара комплексни программа даьгъа дола соцам. Программа лерхI советски вах царна тIа-тIа дукхагIа эшаш долча тайп-тайпарча товарашцен телефонни бувзам а юкъеболаш долча бахачи наха деча гIулакхий дергига тайпаш йеррача боараме чулоацаш долча гIулакхашцен Iалашбар кердача, дикагIча лагIа тIа даккха.

ТIанйцача соцам тIа белгалдоах, бувзама средстваш мехка планагIа дегIакхувлаш хилар. Цунца цхьана хIанз укх сахьате дIаза кхоачаш деш дац бахача наха телефонни бувзамгара эшаш дараш.

Материально-технически база дIахо чIоагIъяра, бахача наха телефонни бувзамо деш дола гIулакхаш дегIадоададари цар дикал лакхъярaш, соцамо тIадиллад СССР бувзама Министерствашен союзни республикай Министрий Советаштен:

телефонни бувзамо деча гIулакхий даькъера бахача наха эшараш кхы а диззагIа Iалашдара мехка городий, юртий, городашта юкъерча бувзама сеть дегIайоалаяра тIадерзадаь дола гIулакхаш белгалдари закхдалари;

1986—1990 шерашка ерригача емкость 10 миллион номер йолча автоматически станцешта городашка проектировани елга, хьалъеэга, болх бе йолайолийтилга, городашта юкъера телефонни бувзам дегIабоалабелга, АТС эшаш йола зданеш хьалъелга Iалашдар. Белгалъяй ишта 1991—2000 шерашка уж бувзама средствaш болх бе йолайлийтара заданеш;

городий, юртий, городашта юкъера телефонни бувзам дегIабоалабара заданеш кхоачашъелга Iалашдаре СССР бувзама Министерствашен союзни республикай бувзама министерствайн гIишлош ечамонтажни организацей материально-технически база чIоагIъяра тIадерзадаь гIулакхаш деяга;

1986 шу доладелча дека эксплуатаце дIателача нердача телефонех 75 процентал кIезигагIа йоацараш бахача наха уттае;

дийнахьа а буса а миччча хана бахача наьха тIабаха гаро йолча городашкарча, юрташкарча, городашта юкъерча телефонний-автоматий сеть шерьелга, эттара хьалха нахa чубаха керда цIенош хьаллеча районашкен телефонни бувзам эсала дегIабенача нах бахача моттигашкен, хIаьта ишта предприятешка, учрежденешка, организацешка, городашта юкъера телефонний-автоматий сеть 1986—1990 шерашка 2,5—3-ззен, хIаьта 2000 шу хьатIакхоачаш 6—7-ззен совъяла еаш хилар теркал а деш;

лаьрхIа да 1986—1990 шерашка юрташкарча медицински учрежденешка, школашка, берий бешамашкен яслешкен, пионерски лагерашка, торгоале, бахача наха бытови а культурни а гIулакх деча предприятешка телефонаш хилийта.

Халкъа боахама предприятешка, учрежденешка, организацешка 50 совцIа телефон оттаеш хилча кхоачашде деза, дукхагIча даьгъе, министерствашен ведомствашен хьахецача капитальни вложеней чотах ведомственни автоматически телефонни станцеш хьалъеча, оттаьнча порадкагIa пачхьалкхен юкъарча телефонни сета юкъе а хьош.

Белгалъяь телефонни бувзам дегIабоалабара програма кхоачашъяра КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон декхарийла яьй бувзама средствай промышленноста Министерство, электронни промышленноста Министерство, радиопромышленноста Министерство, электротехническа промышленноста Министерство 1986—1990 шерашка городий, юртий, городашта юкъерча автоматически телефонни станцешта, радиорелейни линешта, телефонашта-автоматашта, передачай системашта йола оборудовани хилалза эргIоаца бувзама кабели арахецилга Iалашде.

ГIишлош еча министерствашта задани еннай 1986—1990 шерашкен 2000 шерага кхаччалца йолча юкъан СССР бувзама Министерствана а союзни республикай бувзама министерствашта а укх соцам тIа белгалдаь телефонни бувзам дегIабоалабара тIадерзадаь балхаш кхсачаьндара вышкабетонни изделеш арахецилга Iалашде.

СССР Госплана тIадиллад пхе шерий а шерий а планий проекташ тIа «бувзам» яхача даькъага гIолла оттаяь заданеш кхсачашъяра эша пачхьалкхен капитальни вложеней лимиташ белгалъелга, хIаьта ишта СССР бувзама Министерствашен союзни республикай Министрий Советаштен гIишлош еча эша машинаш, экскаваторaш, автокранаш, бульдозераш, автосамосвалаш, мехка городий, юртий, городашта юкъера бувзама сеташ хьалъяра а эксплуатаци яра а йола кхыйола техникен материалаши хьежаяр.

Союзни республикай Министрий Советаштен СССР бувзама Министерствашен боаьо еннай бувзача соцам тIа белгалъяь телефонни бувзама объекташ 1986—2000 шерашка пачхьалкхен капиталовложеней лимител соагIача банкий кредитий чотах хьалъе, шеръе, реконструкци е.

Наха чубахен граждански гIулакхаштен лаьрхIа хьалъяь яьнача объекташка телефонизаци яра балхаш чакх миштa доах хьокаш лоаттабу тIахьожам чIоагIбара дийза дарглоацаш дола хIама лаьрхIа да пачхьалкхен приемочни комиссешта СССР бувзама Министерствaн союзни республикай бувзама министерствайн предприятей вналаш юкъеахийтар.

ТIайцай телефонни бувзама объекташ хьалъяра балхаш дара шер-шера студентий специализированни отрядаш ахийтарах йола ВЛКСМ ЦК предложени.

Белгалдаьча гIулакхаша Iалашдергда бахача наха телефонни бувзамо ду гIулакхаш 1986—1990 шерашка карерча пятилеткада нийсдича 1,6—1,7-зза, хIаьта 2000 шу хьатIакхоачаш пхеззакега кхоачаш лакхде, цо йиш хулийтаргья баха нах телефонни бувзамца IалашбелгачIоагIа тоаде а эффективности дикали дикка лакхъе а.

РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДАЬЧА ХОРЖАМИЙ ИТОГЕХ БОЛА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

ХОАМ

1985 шера 27 февралe еннича заседане Центральни хоржамий комисси хьежай цхьайттазлагIа хержача РСФСР Лакхехьарча Совете даьча хоржамий итогех йолча хоадам беш йолча даннйбшка.

Комиссе белгалдаьд, хоржамаш ерригача хоржамий округашка боккъонца РСФСР Конституцей «РСФСР Лакхехьара Совет харжарах долча» РСФСР Закони дIадехарашка хьежжа чакхдаьккха хилар.

Хоржамий кампанена еш дийнна кийчо чакхъяьлар пахьке политически къахьегамен кхьнар чIоагIIа айдешига, КПСС XXVII съезда. Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа советски халкъо Котало яьнкха 40 шу дизара сийлелца накъадахара, 1985 шера ерригача пятилетка а планаш заданеш толаме кхоачашъяра лоаттабеча къовсама хьале.

Хоржамашта кийчо а йир чанх а даьхар къахьегамхоща шерра даькъа а лоацаш. Хоржамашта хьалхарча собранешка масса оагIора дийцар депутаталла кандидатех доахнача политически а практически а гIулакхех, харжархоша царна накавани тиллар, пачхьалкхен органий болх дIахо тоабара, дисциплинеи порядок чIоагIъяра тIаерзаяь йола замечанеш йир, предложенеш еийлар.

Хоржамаша хьахьекхад советски наьха политически сакхетам лакха хилар, пачхьалкхени обществаи гIулакхашта юкъе цар оаьза а болаш дакъа лоацаш хилар. ЧIоагIIа раьза хиина тIаьйцар къахьегамхоша Москверча Куйбышевски хоржамий округе харжархой собране КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председателя К. У. Черненко даьча къамаьло чулоаца кIоартта положенешa выводаши.

Советски наха, коммунистийн парте боацарийн блока кандидатешта тIехьа массане бартагIа кхадж а тесса, цIаькха а хьагойтаб шоай цхьоагIон шоаш Коммунистически партена гонахьа кхотабенна хилара, хьагойтар КПСС а Советски пачхьалкхен а чурен арахьарен политика йиза къобалъеш хилар. Хоржамаша къаьгга хьагойтар советски халкъ коммунизм хьалъяра ерригача участникаш дIахо доккхий толамаш даха чIоагIIа лаьрхIа хилар.

Округной хоржамий комиссей лахьеех харжархой спискаш тIа дIаязъяьвар 101.087.009 саг, царех кхадж тоссача даькъа лаьцар 101.038.205 саго, е 99,97 процент.

Ерригача хоржамий округашка гIолла РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташа кандидаташта тIехьа кхадж теcсар 100.969.507 харжархочо, е 99,93 процент.

Хоржаш хиннача ерригача кандидаташта тIехьа кхадж теcсар дукхагIа дукхагIа болча харжархоша, хIаьта «РСФСР Лакхехьара Совет харжарах долча» РСФСР Закона 53 статьяга хьежжа депутаталла а хержар. Центральни хоржамий комиссе регистраци йир 975 хоржамий округе гIолла цхьайттазлагIа хержача РСФСР Лакхехьарча Совета депутаташта.

Депутаташта юкъе 349 болхло, е 35,8 процент, 143 колхозхо, е 14,7 процент, хIаьта беррига бохкаллойн колхозхойн 492, е 50,5 процент. КПСС членаш члеалла кандидаташ ба депутаташта юкъе 649, е 66,6 процент, парте боацараш — 326, е 33,4 процент, кхалнах — 344, е 35,3 процент. 30 шу даланза вола депутат — 198, е 20,3 процент, ВЛКСМ членаш 153, е 15,7 процент. Керда хержа депутаташ 64 процент ба.

Российски Советски Федеративни Социалистически Республика цхьайттазлагIа хержача Лакхехьарча Совете хержаб лохе йин яьха депутаташ (кепатох РСФСР Лакхехьарча Совете хержача депутатий список).

РСФСР Лакхехьара Совет харжара йола Центральни хоржамий комисси.

БАРХIАЗЛАГIА ХОРЖАЧА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

ХОАМ

БархIазлагIа хоржача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете даь хоржамаш чакхдаьча окружной хоржамий комиссешa хьачуеннача даннешка 25 февралe хьожа а хьежа, Центральни хоржамий комиссе белгалдаьккхад, ерригача хоржамий округашка хоржамаш Нохч-ГIалгIай ССР Конституцей Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара долча Законоп дIадехахача тейпара чакхдаьха хилар.

РСФСР Лакхехьарча Совете, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете, халкъа депутатий моттигашкарча Советашка хоржамаш дара йола кампани 1985 шера а ерригача цхьайтталагIча пятилетка а заданеш толаме кхоачашъяра, КПСС XXVII съезда, советски халкъо 1941—1945 шерашка Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа Котало яьнкха 40 шу дизара даха ва доагIIара накъадахара тIадерзадаь наьха Iаламате чIоагIа политически къахьегамен хьнар айденнача хьале чакхъяьлар.

Хоржамашта кийчо елга уж чакхдоахилгаш деш хиннад къахьегамхоша цу белха юкъе шерра дакъа а лоацаш. Къахьегама коллективай, общественни организацей дукха вникаш юкъебоагIаш хиннаб хоржамий комиссешта, доверенни болча наьха, агитаторий декхараш кхоачашдаьд. Хоржамашта хьалхара дукха собранеш чакхйоахача хана масс оагIорахьара йийцар депутаталла харжа кандидаташ баьрий политически гIулакха тIарен самалаш, харжархоша царна наказаш тIадехкар, советски, боахама органий болх тоабара, дисциплиней порядок чIоагIъяра даькъе предложенеши замечанеши йир.

Окружной хоржамий комиссешa хьачуденнача протоколашка а хьежа, Центральни хоржамий комиссе ерригача республикe гIолла Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш мишта чакхдаьнад хьожаш бухсоцаш йола итогаш яьй. БархIазлагIа хоржача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара республика доалот тIа вIашагIъеллаяр 175 хоржамий округ.

Хоржамашта юкъе дакъа лацара спискашта юкъевихьаьвар 680502 саг. Кхадж тоссача дакъа лаьцар 680480 саго е берригех 99.99 процент бараш.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла болча кандидаташта тIехьа кхадж тессар 679648 харжархочо е 99,88 процент бараш. Кандидаташта духьала кхадж тессаб 832 саго е 0,12 процент бараш.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара йолча ерригача хоржамий округашка оттабаь дийна кандидаташ берригаш хIана баь аьна харжархоша царна тIехьа кхадж тассарца депутаталла хержаб. БархIазлагIа хоржача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете берригa а 175 депутат хержав.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара долча Закона 55 статьяга хьежжа ерригача 175 округе гIолла бархIазлагIа хоржача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хержача депутаташта регистраци яьй Центральни хоржамий комиссе. Депутаташта юкъе 80 болхло, е 45,7 процент, 15 колхозхо, е 8,6 процент ба. берригаш дIалаьрхIача болхлой а колхозхой 95 саг ва е 54,3 процент. Депутаташта юкъе ба КПСС членаши членалла кандидаташ — 103, е 58,0 процент, парте боацараш — 72, е 41,1 процент, кхалнах — 78, е 44,6 процент. 30 шерага кхаччанца ха йола депутаташ — 55, е 31,4 процент. ВЛКСМ членаш — 35, е 20 процент.

Хьалха депутаташ хилаза бараш — 108, е 61,7 процент.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете даьча хоржамий итогаша, республика пачхьалкхен Iедала лакхехьарча органе коммунистийн парте боацарийн йохаре йоацача блока кандидаташ берригаш вьйы а болаш харкар — харжархой лакха общественно-политически хьнар айденна хилара, къахьегамхой дIахо йодача хана а республикана хьалхашка латта декхараш кхоачашдеча доккхий толамаш даха чIоагIIа лаьрхIа хилара дола керда къаьгга тешал.

БархIазлагIа хоржача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хержаб ер депутаташ:

(Цар список 2-ча оагIо тIа я).

ЦХЬАЙТТАЗЛАГIА ХЕРЖАЧА РСФСР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ДЕПУТАТИЙ СПИСОК

Нохч-ГIалгIай АССР

ВИНОГРАДОВ Владимир Михайлович, РСФСР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр. № 953 йола Ленински округ.

ШЕВЕРДИНА Галина Ивановна, «Грознефтеоргсинтез» объединене СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода аппаратчица. № 954 йола Заводской округ.

ЗАВГАЕВ Доку Гапурович, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа секретарь. № 955 йола Грозненски юрта округ.

БОКОВ Хажбикар Хакишевич, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель. № 956 йола Гудермесски округ.

ФОТЕЕВ Владимир Константинович, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь. № 957 йола Назрановски округ.

КРЮЧКОВА Галина Семеновна. Наурски района «Красное Знамя» яхача колхоза доярка. № 958 йола Наурски округ.

МАГОМЕДОВА Саидта Умаровна, Урус-Мартановски района «Солнечный» совхоза баьцадаараш леладеча бригада бригадир. № 959 йола Урус-Мартановски округ.

КЕРИМОВ Муса Абдурахманович, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатель. № 960 йола Шалински округ.

Ленински коммунистически субботника накъадоалаш

ЦIЕЧА ШОАТТА ТIАХЬЕХАМАШ

Сийдел традицеш йиццуш йоацача Москверча дикагIа йолча къахьегара [illegible] цIаьхха а кхайкаьй патриотически инициатива — 20 апреле В. И. Ленин ваь 115 шу дизара хетадь коммунистически субботник чакх[illegible].

КПСС XXVI съезда а цул тIехьагIа хиннача парте ЦК Пленумий а решенеш кхоачаш а еш, столица заводий, фабрикай, стройкай, Iилматоххама институтий, транспорта, бувзама, бахача наха гIулакхаш деча сфера балхахоша тIаьйду Даьлен экономически потенциал сихъяь дегIайоалара тIадерзадаь дола докхагIа дола декхараш.

КПСС XXVII съезда хьинаре кийчо еча шера, фашизм эша а яь Котало яьккха 40 шу дузача шера миллионаш бола къахьегамхой — москвичаш боккъонца лаьрхIа ба парте хьалхашка оттадаь декхараш [illegible] харжархошта хьалхашка къамаьл деш Н. У. Черненкос де могадьраш белгалдаьдераши тIагIертта кхоачашде.

Субботника инициаторашта юкъе ба Москва-Сортировочни яхача депо къахьегамхой. Барт болча коллективо декхар тIаьйцад ударни вахташ йолча хана дукхьал кхоаьча ресурсашца 170 грузовой а 74 пассажирски поезд йига. ЛаьрхIа да бархI электровоз, кхоъ тепловоз, цхьа кран, кхыйола оборудовани тоае.

ТIехьа а ца доахаш, цу сахьате дIаболабелар машинкаьхой шоаш белгалдьраш кхоачашде. Мехка берригa къахьегамхой тIахьийхаб цар субботнике къахьегама овсарле къаьстта лакхъяра, лакха дисциплинеи организованности дIагойтара.

Къахьегама цIейна кийчо еча хана хIара смена ударни хилийтар, овсарле эттара лакхагIа хилийтар, продукци дикал къаьстта лакха хулга Iалашдар — ишта да «АвтоЗИЛ» яхача столични объединене къахьегамхой декхараш.

Предприяте хиннача мятиге арматурни корпуса термиста М. Гальченкос, автосборочни корпуса начальника Н. Тарасова, сборщика М. Котова тIахьийхар возкъостий Коммунистически партин Советски пачхьалкхен хьаьрр вань да эттара лакхагIча къахьегама толамаща белгалдаккхара.

20 апреле ударни вахте отташ юкъейоалаергья ЧПУ йола ийс станок, кхоергья 117 миллион киловатт-сахьат электроэнерги. Оаттхалий, бийдала, материалий оадача ээпаса йаш хулийтаргья коллектива цу дийнахьа 500 грузовой автомобили уккьал наха чIоагIIа хоатташ йола бытовой холодильникаш арахеца.

Субботника кийчо яра хетаьча чакхъяьнача хьалхарга сменана, хьагойтад коллектив бIубенна шое де лаьрхIар кхоачашдеш йоалаш хилар.

(ТАСС).

РСФСР ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЛЬЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу: цхьайттазлагIа хержача Российски Советски Федеративни Социалистически Республика Лакхехьарча Совета цхьоалагIа сесси гулъе 1985 шера 26 марта гор. Москве.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Н. ЯСНОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1985 шу, 27 февраль.

КПСС ОБКОМЕ

КПСС обкома бюро аргIанарча заседане дийцад бIаьстта хIамаш дIаоера балхаш дика вIашагIехьдаьха чакхдахара республика партийни, советски, боахама органашта хьалхашка латтача декхарех дола доаш. Парте обкома бюрос могадир 1985 шера бIаьсташ-кхаашнара балхашта кийчо яраи уж чакхдаларан Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето белгалдаьха гIулакхаш, XXVII съезд кулача шера лакха хьувкъам кхебара, Кхачан программас, КПСС ЦК октябрьски (1984 ш.) Пленумо хьалхаш яь оттадаь декхараш толаме кхоачашдара дика вIашагIехьдаьха бIаьсти ялаташ дIадерзелга чакхдаьккхар эттара чIоагIагIа дикаа дарглоацаш дола хIама хилар декхар даь тIадиллар партийни, советски, боахама органашта. Агропромышленни комплекса боахлошта юкъе бу организаторски массово-политически болх чIоагIбе, касарча йорарча хьувкъама тешаме лард йоллара мероприятеш мишта чакхйоах хьожаш дара тIахьожам лоаттабе беза.

Министерствашен агропромышленни комплекса ведомствашен республика колхозашкен совхозашкен бIаьсти ялаташ дIадувлга лоацнача хана агротехнически лакхача боараме чакхдоаккхилга Iалашде деза. Кхашка органически удобренеш ехкаш бу болх тоабе беза. Республика боахамаш лакхача репродукцех долча фуца, минеральни удобренешца, зенерча хIамаех баьцовгIаш лораеча средствашца Iалашде. цуй хаьнехьа тоаяь яккха юртбоахама, хий дехка техника, гидротехнически сооруженешa хий дехка сети, ялат дIадувта хаза колхозий, совхозий, гIулакх лоаттадеча предприятей балха гIулакхашта квалифицированно кхоачашдар е.

Кхаш леладерий теркам тIаоза лаьтта леладеча эффективни системаш, интенсивни технологи юкъекхувлара, хий дехкача лаьттаех дикагIа пайда эцара коллективни подряди хьалхалатта опыти шерра юкъекхувлара чотагIа ялата, технически культурай хьувкъам алсамбаккхара, гIоза а жоьна а доакъараш дукхагIа дахара.

НГIАССР бытови гIулакхаш деча министерства (вов. А. П. Инуркаев), культура министерства (вов. А. Г. Киндарова), уназцIено зораяра министерства (нов. П. А. Камышникова), торгоале министерства (вов. М. А. Парагульгова), респотребсоюза (вов. Х. М. Гуржикаиова) советски, профсоюзни, боахама организаца цхьана хIамаш дIаювш болчарна къахьегара, быта сагIа лаIера дика хьалаш кийчделга, царна торгови, медицински гIулакхаш лоатталелга Iалашде деза.

Республикански газетий редакцешта, телевиденешен радиовещанешен йолча госкомитета могадаьд бIаьсти ялаташ дIадера кийчо еши яи чакхдоаккхаш чуйнна болх бега агропромышленни комплекса къахьегамхой гIулакхаш шерра дIагойтилга, йоагIача тайпара къахьегама починаш йоаржаелга, организаторски идейно-хьехамни балха чулоацама социалистически яхь леладаран пох хьахулаш долчоаш боккъонца влияни елга.

КПСС обкома бюрос 1985 шера деттача доахаш продуктивность лакхъяра Шалински района хьайбаш леладараша дIайолаь инициатива могаьй.

Шалински района къахьегамхоша укх тIеххьарча шерашка хьайбай боахам дегIабоалабара тIаберзаьаь бу болх тоабаьб. фермашка йоахкаш цар йохкаш йола продукци алсамъйаккхай. КПСС XXVII съезда. Котало 40 шу дизара бахь ма боагIIара накъабахара яьржача социалистическа яхьа юкъебахачей шоай кхоачашта кIоарга анализ яьчеи района фермай къахьегамхоша лаьрхIад 1985 шера хIара беттача Iаттагара йоаккха шура 365 килограммал кIезигагIа йоацаш лакхъе.

КПСС обкома бюрос парте горкомаш, райкомаш, горрайисполкомаш, юрта боахама министерство, кхыйола юртбоахама ведомствaш, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, колхозийни совхозийни кулгалхой а специалисташ а декхарийла баьб шура, хьайбай кхыйола продукци дукхагIа йоаккхилгеи йохкилгеи Iалашдир духьа хIара колхозеи совхозеи фермай къахьегамхой шоай таронех кхы а дикагIа пайда эцара парцагIбахар духьа бе боагIа организаторски массово-политически болх бе, аьнна.

Моральни материальни поощрени яра гIулакхех шерра пайда ийбарна массанахьа коллективни подряди боахама чура расчети юкъекхувларца хIара шурий-товарни ферие дийнахьен буси беттача Iаттагара йоаккха шура дукха килограмм а тIех а айелга вIашагIехьдаьккхен шено йоацаш лерарча шора и ерригача пятилетка а шура ийкхарен йохкарен плая кхоачашъелга Iалашден деза.

Хадданза йоакхо е хьайбаш леладерашта къахьегама овсарло лакха йолаш болх баран салаIаран эшаш дола хьалаш хьадара. Кхы тIа а де эшар долда детта доахан леладелга тоадара, лерттIа пайда ийбеш декъар дIаахийтара.

КПСС обкома бюро заседане дийцад Гудермесскийи Заводскойи районий партийни организацешa КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленума решенешка хьежжа лекционни пропаганда эргалькха тоеш, цун дикали хьахури лакхдеш беча балхах лоьша дош.

Гудермесскийн Заводскойн районий парторганизацешa КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленумо дIадехача тайпара лекционни пропаганда вIашагIехьйоаккхача даь хунпамаш, цун дикали хьахури лакхдеш беь болх мега а баь, парте обкома бюрос КПСС горкомаш, райкомаш, «Знание» общества республикански районни организацей правленеш декхарийла яьй лекционни пропаганда эргалькха тоапра даьгъе йола опыт ларде а даьш, 1985—1986 шерашка республика городашка а районашка а из болх тоабара хьадда мероприятеш оттаеи чакхъяхеи, цун дикали эффективности дикка лакхъелга Iалашде.

Лекционни пропаганда боарам ма могге айбе, дегIаеначa социалистически общество экономически социально-политически дегIадахара къестадеча декхарашцара цун бувзам чIоагIбе, республика къахьегамхошта коммунистически кхетам балара, КПСС XXVII съезда Котало 40 шу дизара баха ма боагIIара накъабахар, халкъ боахама планаш социалистически декхараша кхоачашдар духьа ерригача халкъо лоаттабеча къовсама юкъедахийтара цар амзаш оарцагIдахар Iалашдара лекционни балха кхы а дикагIеи пайдаенгIен йолча формеи методеи пайда ийбе.

Бюро заседане ишта дийцар Нохч-ГIалгIай областной парторганизаце партийни комитеташкарча партийни комиссешa 1984 шера баьча балхах дола дош. ишта цхьацца доладоаш кхыдола декхараш а.

БАРХIАЗЛАГIА ХЕРЖАЧА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ 1985 ШЕРА 24 ФЕВРАЛЕ ХЕРЖА ДЕПУТАТАШ

Агашкова Светлана Владимировна — Октябрьски районерча Грозненски электрически сетей предприяте контролер-монтер. № 36 йола Кузбасски хоржамий округ.

Айдинов Николай Иванович — КПСС Шалински райкома хьалхара секретарь. № 156 йола Бачи-Юртовски хоржамий округ.

Албастов Идрис Абуевич — Нохч-ГIалгIай АССР юстице министр. № 14 йола Пушкински хоржамий округ.

Алиева Хадишат Суламбековна — Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене ПМК-155 штукатур-маляр. № 116 йола Яндырски хоржамий округ.

Алмазов Исмаил Ильясович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома гIишлошъеча отдела заведующи. № 83 йола Астрахански хоржамий округ.

Аникеев Мирослав Генрихович — Грозненски машинашъеча «Красный молот» завода кертера технолог. № 8 йола Краснюмолотовски хоржамий округ.

Антонова Мария Петровна — промыслови геофизика лаьрхIача конструкторско-технологически бюро радиоаппаратура монтажница. № 57 йола Южни хоржамий округ.

Антипенко Иван Захарович — Гудермес станце локомотивни депо машинист. № 87 йола деповски хоржамий округ.

Албаков Темирхан Джабраилович — КПСС Малгобекски горкома хьалхара секретарь. № 94 йолча Ачалуйски хоржамий округ.

Апаева Тамара Абуевна — «Гзострубопроводстрой» треста СМУ-2 штукатур-маляр. № 56 йола Трансмашевски хоржамий округ.

Аралин Виктор Данилович — халкъа депутатий Шелковской районин Совета исполкома председатель. № 170 йола Гребенской хоржамий округ.

Арбиев Магомед Алиевич — Нохч-ГIалгIай АССР юрта бовхама министр. № 75 йола Петропавловски хоржамий округ.

Арсенкова Лариса Умарпашаевна — Ножай-Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка леладер. № 125 йола Галайтински хоржамий округ.

Арсукаев Умар Асламбекович — НГIАССР жилищно-коммунальни боахама министр. № 30 йола Центральни округ.

Аскабова Мовла Сатуевна — Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза хьакхарч леллер. № 143 йола Алхан-Юртовски хоржамий округ.

Атаева Валентина Дмитриевна — Шелковской района «Червленский» колхоза доярка. № 174 йола Червленски хоржамий округ.

Аукина Татьяна Егоровна — Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза хьакхарч леллер. № 171 йола Дубовской хоржамий округ.

Аюбов Сеид Саидович — халкъа депутатий Наурски районин Совета исполкома председатель. № 117 йола Алпатовски хоржамий округ.

Бабенко Валентина Павловна — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химзавода лаборант. № 27 йола Менделеевски хоржамий округ.

Багашев Хадит Гайбулатович — халкъа депутатий Шалински районин Совета исполкома председатель. № 163 йола Майртупски хоржамий округ.

Балгиев Руслан Ахмедович — КПСС Ачхой-Мартановски райкома хьалхара секретарь. № 59 йола Замутски хоржамий округ.

Баймурадова Шовда Шадидовна — Гудермесски района «Кошкельдинский» совхоза болхло. № 89 йола Кошкельдински хоржамий округ.

Баматгиреев Магомед Ширванович — Нохч-ГIалгIай АССР мелиораци хин боахамен министр. № 172 йола Каргалински хоржамий округ.

Басина Элиссо Даниловна — город Грозне Ленински районерча № 2 йолча юкъерча школа хьехархо. № 10 йола Лермонтовски хоржамий округ.

Батаева Заху Данилсултановна — Малгобекски района «Кавказ» совхоза доярка. № 100 йола Чкаловски хоржамий округ.

Батукаева Сецида Мавдиевна — Ленински района Грозненски производственни швейни объединене швея-мотористка. № 5 йола Киевски хоржамий округ.

Башкатова Елена Михайловна — «Терек» яхача Нохч-ГIалгIай мебельно-дахчак хIоттош ечa производственни объединене станочница. № 48 йола Библиотечни хоржамий округ.

Беков Сергей Мажитович КПСС Нохч-ГIалгIай обкома юрта боахамен яхачан промышленностан отдела заведующи. № 113 йола Плиевски хоржамий округ.

Белимханов Аюта Абсаевич — Ножай-Юртовски района Х. Нурадилова цIерагIча колхоза кхаш леладеча бригада бригадир. № 124 йола Бейовски хоржамий округ.

Белозеров Виктор Иванович — Нохч-ГIалгIай АССР пачхьалкхан кхерамаллен комитета председатель. № 104 йола Знаменски хоржамий округ.

Белов Виктор Васильевич — Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза тракторист. № 133 йола Ассиновски хоржамий округ.

Белоглазов Владимир Семенович — М. Ю. Лермонтова цIерагIча республиканский эрсий драматически театра артист. № 7 йола Краснознаменни хоржамий округ.

Безуглый Дмитрий Корнильевич — «Грозненский рабочий» яхача газета редактор. № 154 йола Аллироевски хоржамий округ.

Буруханова Мария Закидыевна — Грозненски района «Староюртовская» яхача птицефабрика птичница. № 91 йола Толстой-Юртовски хоржамий округ.

Бисаева Таус Вахидовна — Ачхой-Мартановски районе «Самашкинский» совхоза доярка. № 65 йола Самашкински хоржамий округ.

Бурмистров Константин Дмитриевич — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда председатель. № 148 йола Грушевски хоржамий округ.

Боков Хажбикар Хакяшевич — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель. № 16 йола Студенчески хоржамий округ.

Вагапов Хабибул Баудинович — Грозненски электромеханически завода слесарий бригадир. № 45 йола Ханкальски хоржамий округ.

Витушев Халит Маилевич — КПСС Грозненски райкома хьалхара секретарь. № 72 йола Комсомольски хоржамий округ.

Воронкин Анатолий Иванович — Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIаьхьожама комитета председатель. № 78 йола Пролетарски хоржамий округ.

Газдиева Зейнаб Залимзановна — Сунженски района Кирова цIерагIча совхоза доярка. № 135 йола Карабулакски хоржамий округ.

Газиева Дзагра — Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский совхоза болхло. № 61 йола Давыденковски хоржамий округ.

Газимагомаева Ийсита — Ленински района художественни промыслай производственни объединене кабойщица. № 4 йола Калиновски хоржамий округ.

Гайтамиров Ширвани Хасанович — Грозненски района «Атагинский» совхоза хьажкIаш лелаеча звено звеньевой. № 79 йола Староатагински хоржамий округ.

Гакаева Рая Харокова — Шалински района Грозненски дулха комбината болхло. № 155 йола Аргунски хоржамий округ.

Галич Александр Владимирович — «Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене парткома секретарь. № 55 йола Ташкалински хоржамий округ.

Гамжева Маддан Султановна — Назрановски района «Маяк» совхоза доярка. № 114 йола Сурхахински хоржамий округ.

Гапончик Елена Ильинична — «Октябрьнефть» яхача мехкдаьттен газан йоаккхача управлене оператор. № 33 йола Витебски хоржамий округ.

Гардапова Наси Юсуповна — Малгобекски района М. Горьке цIерагIча совхоза болхло. № 90 йола Тимирязевски хоржамий округ.

Голещихин Петр Иванович — Нохч-ГIалгIай АССР финансай министр. № 40 йола Нахимовски хоржамий округ.

Григорьева Валентина Александровна — Грозненски радиотехнически завода болхий распределитель. № 22 йола Верхоянски хоржамий округ.

Губанова Светлана Николаевна — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чаккхдоаккхача завода лаборантка. № 25 йола Кировски хоржамий округ.

Гучигова Найван Зумаевна — юрта боахама материально-технически Iалашо яра Шалински районашта юкъерча производственни объединене слесарь. № 161 йола Курчалоевски хоржамий округ.

Дадаева Роза Алавдевна — КПСС Советски райкома хьалхара секретарь. № 131 йола Борзоевски хоржамий округ.

Джамалдиева Яхита Алхузуровна — Гудермесски района «Белореченский» совхоза болхло. № 34 йола Белореченски хоржамий округ.

Дзгоева Зинаида Георгиевна — № 2 йолча Малгобекски городской больница отделене заведующи. № 97 йола Промысловски хоржамий округ.

Дмитриенко Вениамин Иванович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь. № 26 йола Маяковски хоржамий округ.

Еремеева Наталья Николаевна — «Продтовары» Ленински района № 2 йолча «Продтовары» яхача объединене № 126 йолча тика йоккхачIйола продавец. № 15 йола Славянски хоржамий округ.

Ешуркаева Патимат Шамиловна — Нохч-ГIалгIай Пачхьалкхен пединститута студентка. № 31 йола Чернышевски хоржамий округ.

Заигаев Доку Гапурович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа секретарь. № 185 йола Новоатагински хоржамий округ.

Закриев Адам Салаудинович — Шалински района «Чечингсельстрой» треста ПМК-920 комплексни бригада бригадир. № 159 йола Герменчукски хоржамий округ.

Занаева Зарган Алиевна — «Надтеречный» совхоза болхло. № 105 йола Надтеречни хоржамий округ.

Захаев Лечи — Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза механизированни отряда начальник. № 63 йола Катыр-Юртовски хоржамий округ.

Зенина Раиса Андреевна — «Севкавнефтегазпереработка» яхача производственни объединене оператор. № 76 йола Победински хоржамий округ.

Зурабов Магомет Алиевич — халкъа депутатий Назрановски районин Совета исполкома председатель. № 107 йола Барсукински хоржамий округ.

Зиганова Раиса Иосифовна — халкъа депутатий Грозненски районин Совета исполкома председатель. № 70 йола Алхан-Калински хоржамий округ.

Ибрагимова Тоита Вахаевна — «Урус-Мартановская» яхача птицефабрика птичница. № 140 йола Зареченски хоржамий округ.

Иванов Анатолий Иванович — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитель. № 115 йола Экажевски хоржамий округ.

Идрисов Умар Шерваниевич — Ножай-Юртовски района «Заветы Ильича» яхача совхоза автомашина водитель. № 129 йола Ялхой-Мохкски хоржамий округ.

Исаева Малика — Урус-Мартановски района «Труд» яхача совхоза доярка. № 142 йола Алхазуровски хоржамий округ.

Исаева Патимат Магомедовна — Наурски района «Россия» яхача колхоза жаIу. № 120 йола Мекенски хоржамий округ.

Исаева Валентина Николаевна — «Горскнефть» яхача мехкдаьттен газан йоаккхача управлене оператор-коллектор. № 103 йола Горагорски хоржамий округ.

Исаева Роза Чолуевна — Гудермесски района «Терек» яхача совхоза доярка. № 93 йола Энгель-Юртовски хоржамий округ.

Исмаилов Эльмурза Эльбзурович — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене начальник. № 21 йола Ашхабадски хоржамий округ.

Кагерманов Алхазур Денасвич — КПСС Урус-Мартановски райкома хьалхара секретарь. № 147 йола Горски хоржамий округ.

Казберов Владимир Иванович — Наурски района В. И. Ленина цIерагIча колхоза тракторист. № 119 йола Калиновски хоржамий округ.

Калашников Павел Алексеевич — Нохч-ГIалгIай АССР унахцIено лорарга министр. № 3 йола Ждановски хоржамий округ.

Карпенко Лидия Дмитриевна — Заводской района ТЭЦ-2 машинист. № 28 йола Новоалдынски хоржамий округ.

Касумова Роза Мовладиевна — Наурски района «Комсомольский» совхоза болхло. № 123 йола Фрунзенски хоржамий округ.

Качка Виктор Андреевич — «Автоспецоборудование» яхача Грозненски завода токарь. № 19 йола Хмельницки хоржамий округ.

Кашеев Петр Георгиевич — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома организационно-партийни болха отдела заведующи. № 60 йола Валерикски хоржамий округ.

Керимова Амнат Ханибовна — Веденски района КПСС XXII съезда цIерагIча колхоза колхозхо. № 66 йола Белгатойски хоржамий округ.

Каримов Муса Абдурахманович — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатель. № 145 йола Гехински хоржамий округ.

Кодзоев Багаудин Госпоевич — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза хьажкIаш лелаеча звено звеньевой. № 110 йола Кантышевски хоржамий округ.

Кожуховский Степан Никитович — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель. № 175 йола Шелковской хоржамий округ.

Конев Александр Михайлович — «Чеченингушавио» объединене начальник. № 121 йола Наурски хоржамий округ.

Котиев Ахмет Магомедович — П. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» яхача завода слесарь-лекальщик. № 108 йола Восточни хоржамий округ.

Кузнецов Юрий Викторович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома промышленно-транспортни отдела заведующи. № 44 йола Украински хоржамий округ.

Котиева Любовь Якубовна — Грозненски производственно-швейни объединене № 3 йолча Сунженски районa Мужичински филиала оснорощица. № 134 йола Галашкински хоржамий округ.

Кукаева Марет Аюбовна — Шалински района Нохч-ГIалгIай АССР пекара заводан аппаратчица. № 162 йола Кутузовски хоржамий округ.

Куценко Виталий Александрович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома мехкдаьттан химически промышленноста отдела заведующи. № 53 йола Нефтемайски хоржамий округ.

Лагутин Сергей Михайлович — телевиденен радиовещанен Нохч-ГIалгIай АССР Пачхьалкхен комитета председатель. № 82 йола Чечен-Аульски хоржамий округ.

Ладейко Татьяна Николаевна — Октябрьски района дIаргаш дайнарий ЕррIгросейни общества учебно-производственни предприяте, радиомонтажниций бригадир. № 43 йола Свердловски хоржамий округ.

Левина Анастасия Васильевна — Старопромысловски района «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завода радиомонтажница. № 47 йола Бутенковски хоржамий округ.

Лыкова Вера Николаевна — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза Iаьсий леладер. № 138 йола Нестеровски хоржамий округ.

Магомадова Тамара Салмановна — Шалински района «Пищемаш» яхача Аргунски завода штамповщица. № 158 йола Гагарински хоржамий округ.

Магомаева Тонсат Абдулхалимовна — Ножай-Юртовски района Ю. Гагарина цIерагIча колхоза тхьамка леладер. № 126 йола Зандакски хоржамий округ.

Магомаева Хава Алиевна — Ленински района «Чечингшвейбыт» яхача производственни объединене № 1 йолча ателье портной. № 12 йола Пионерски хоржамий округ.

Малашкина Валентина Владимировна — Грозненски района «Старогрознефть» яхача мехкдаьттен газан йоаккхача управлене № 4 йолча мехкдаьтта доаккхача цеха оператор. № 77 йола Правобережненски хоржамий округ.

Мальсагов Арсамак Арсамакович — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела хьалхара заместитель, НГIАССР Госплана председатель. № 140 йола Серноводски хоржамий округ.

Махаури Гелани Гелагаевич — КПСС Надтеречни райкома хьалхара секретарь. № 102 йола Гвардейски хоржамий округ.

Махмудхад[redacted] Тамара Усамовна — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитель. № 13 йола Пролетарски хоржамий округ.

Мельниченко Виктор Захарович — «Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене генеральни директор. № 20 йола Андреевски хоржамий округ.

Миценко Юрий Юрьевич — Нохч-ГIалгIай АССР чурча гIулакхий министр. № 139 йола Орджоникидзевски хоржамий округ.

Мокшанов Дмитрий Иванович — Къулбаседа-Кавказски ЦIечабайракха военни округа бIун командующе хьалхара заместитель. № 133 йола Автурински хоржамий округ.

Морозов Георгий Петрович — Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхоза тракторист. № 74 йола Майски хоржамий округ.

Мусхаджиева Дагман Бексолтовна — Гудермес станце мохкьийн багажен йоккхагIйола приемо-сдатчик. № 88 йола Железнодорожни хоржамий округ.

Микиев Асхаб Абукарович — КПСС Назрановски райкома хьалхара секретарь. № 106 йола Ахриевски хоржамий округ.

Налкров Евгений Алексеевич — Нохч-ГIалгIай автомобильни транспортни территориальни объединене начальник. № 6 йола Косиоровски хоржамий округ.

Налиев Вала Якубович — Шалински района «Северокавказская» яхача птицефабрика директор. № 167 йола Сержень-Юртовски хоржамий округ.

Нальгиева Лиза Юсуповна — Назрановски трикотажни фабрика швея-мотористка. № 111 йола Назрановски хоржамий округ.

Насуханова Зура Андиевна — Гудермесски района «Новогрозненский» совхоза болхло. № 92 йола Суворов-Юртовски хоржамий округ.

Оздоева Ребиса Тештемировна — Ножай-Юртовски района Калинина цIерагIча колхоза доярка. № 127 йола Ножай-Юртовски хоржамий округ.

Олейников Геннадий Гаврилович — профессиональни союзий Нохч-ГIалгIай областной совета председатель. № 39 йола Мичурински хоржамий округ.

Омаев Дагун Ибрагимович — Х. Нурадилова цIерагIча Нохч-ГIалгIай драматически театра артист. № 9 йола Курски хоржамий округ.

Онежко Анатолий Иванович — «Старогрознефть» яхача мехкдаьттен газан йоккхача управлене вышкомонтажникий бригадир. № 48 йола Горьковски хоржамий округ.

Оприщко Александр Алексеевич — «Промавтоматика» яхача НПО генеральни директор. № 34 йола Войковски хоржамий округ.

Осмаева Мария Баудиновна — Шалински района «Аргунводпром» яхача производственни объединене токарь. № 164 йола Мескер-Юртовски хоржамий округ.

Павлов Михаил Павлович — Л. Н. Толстой цIерагIча Нохч-ГIалгIай Пачхьалкхен университета ректор. № 11 йола Московски хоржамий округ.

Потихонина Татьяна Валентиновна — «Промавтоматика» яхача опытни завода монтажница. № 37 йола Куйбышевски хоржамий округ.

Правецкий Николай Яковлевич — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь. № 112 йола Насыр-Кортовски хоржамий округ.

Райдаев Хасан — Советски района «Ленинский путь» яхача совхоза тракторист. № 130 йола Асламбек-Шериповски хоржамий округ.

Растургуев Юрий Леонидович — академика Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта института ректор. № 1 йола Ленински хоржамий округ.

Романов Юрий Павлович — Грозненски района «Гикаловское» яхача производственни объединене тракторист. № 71 йола Гикаловски хоржамий округ.

Ростов Александр Иванович — Нохч-ГIалгIай АССР прокурор. № 66 йола Гудермесски хоржамий округ.

Сагаев Ваха Тагаевич — КПСС Ножай-Юртовски райкома хьалхара секретарь. № 128 йола Саясановски хоржамий округ.

Салтаханов Керим Султанович — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитель. № 90 йола Новогрозненски хоржамий округ.

Саидов Баудин Магомедович — Шалински района «Джалка» яхача совхоза № 2 йолча тракторно-кхаш леладеча бригада бригадир. № 160 йола Кавказски хоржамий округ.

Самойлова Светлана Ивановна — КПСС Веденски райкома хьалхара секретарь. № 67 йола Веденски хоржамий округ.

Семененко Виталий Владимирович — «Малгобекнефть» яхача мехкдаьттен газан йоаккхача управлене скважинашта лаьттан кIелха ремонт еча цеха мастер. № 95 йола Малгобекски хоржамий округ.

Семенов Николай Иванович — КПСС Грозненски горкома хьалхара секретарь. № 23 йола Заводской хоржамий округ.

Синченко Нина Александровна — Наурски района «Советская Россия» яхача совхоза йоккхагIйола зоотехник. № 118 йола Ищерски хоржамий округ.

Сотников Иван Тихонович — халкъа депутатий Урус-Мартановски районин Совета исполкома председатель. № 150 йола Рошни-Чуйски хоржамий округ.

Спиридонов Анатолий Яковлевич — Къулбаседа-Кавказски машинийкъа Грозненски отделене начальник. № 41 йола Некрасовски хоржамий округ.

Тагаев Алха Висатович — Урус-Мартановски района «Гехинский» совхоза тракторист. № 152 йола Шалажински хоржамий округ.

Тарамова Бирлант Нурадиевна — Шалински района «Кавказ» яхача птицефабрика птичница. № 137 йола Буденовски хоржамий округ.

Тазиев Мусса Салманович — халкъа депутатий Надтеречни районин Совета исполкома председатель. № 101 йола Беной-Юртовски хоржамий округ.

Тахаев Жамалай Яхъяевич — Веденски мехлесхоза станочник. № 68 йола Дышне-Веденски хоржамий округ.

Таштаев Александр Иванович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитаци отдела заведующи. № 122 йола Николаевски хоржамий округ.

Тенсурханов Мовлат Шамсудинович — Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза бригадир. № 58 йола Ачхой-Мартановски хоржамий округ.

Тенсиева Сапита Хасолтовна — Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза болхло. № 64 йола Новосельски хоржамий округ.

Третьяков Владимир Георгиевич — халкъа депутатий Малгобекски городской Совета исполкома председатель. № 96 йола Новоредантски хоржамий округ.

Тотова Мовлатхан Михайловна — Сунженски районни быткомбината портно. № 137 йола Красноармейски хоржамий округ.

Тунсоев Евгений Вахаевич — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь. № 50 йола Ильичевски хоржамий округ.

Убиева Шовдан Докиевна — Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза доярка. № 62 йола Закан-Юртовски хоржамий округ.

Ужахов Муса Багаудинович — «Назрановский» совхоза тракторист. № 109 йола Гамурзиевски хоржамий округ.

Умаев Лорсхаджи Магомедович — Шалински района «Зори Кавказа» яхача совхоза тракторист. № 166 йола Октябрьски хоржамий округ.

Федорова Татьяна Николаевна — Грозненски когагIирс беча фабрика закройщица. № 32 йола Багратионовски хоржамий округ.

Филимонова Марина Алексеевна — бурув тохара балхий Октябрьски управлене оператор. № 42 йола Островски хоржамий округ.

Фотеев Владимир Константинович — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь. № 91 йола Промышленни хоржамий округ.

Х[redacted] Шамсуди — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 2 йолча гIишлон-монтажни управлене комплексни бригада бригадир. № 29 йола Строительни хоржамий округ.

Хамидова Алит Мужидовна — Советски района «Новая жизнь» яхача колхоза доярка. № 132 йола Советски хоржамий округ.

Хант Абрам Зесмидович — Нохч-ГIалгIай бузама производственно-технически управлене начальник. № 169 йола Шалински хоржамий округ.

Харсиев Леча Мусульчаевич — Нохч-ГIалгIай АССР кхачан промышленноста министр. № 38 йола Левандовски хоржамий округ.

Хачатуров Рафаэль Минасович — «Грознефть» яхача производственни объединене генеральни директор. № 52 йола Нимовски хоржамий округ.

Хомбахмадова Зайнят Хасановна — Грозненски района «Юбилейный» совхоза доярка. № 80 йола Старосунженски хоржамий округ.

Хранченко Лидия Александровна — Ленински района трамвайно-троллейбусни управлене водитель. № 17 йола Тухачевски хоржамий округ.

Хусаинов Абухасан Арсанович — Веденски района С. Орджоникидзе цIерагIча колхоза председатель. № 69 йола Махкетынски хоржамий округ.

Цадаева Зайнап Шахбановна — Ленински района «Металлист» яхача завода контролер. № 18 йола Университетски хоржамий округ.

Целовальников Василий Петрович — халкъа депутатий Сунженски районин Совета исполкома председатель. № 141 йола Троицки хоржамий округ.

Цумаева Петмат Султановна — Грозненски телеграфа телефонистка. № 2 йола Дзержински хоржамий округ.

Чагаев Баудин Камалдинович — КПСС Сунженски райкома хьалхара секретарь. № 136 йола Коммунистически хоржамий округ.

Чечерова Елена Анатольевна — Къулбаседа-Кавказски машинийкъа Грозненски отделене сигнализацен бузамен Грозненски дистанце электромонтер. № 35 йола Краснофлотски хоржамий округ.

Чочаев Магомед Махмудович — Нохч-ГIалгIай АССР плодоовощной продукце производственни аграрно-промышленни объединене начальник. № 146 йола Гойтински хоржамий округ.

Шагиринова Язман — Грозненски района «Кулаиринский» совхоза доярка. № 73 йола Кулаирински хоржамий округ.

Шалаев Салих Шагитович — бурув тохара балхий Старогрозненски управлене бурильщика гIоьча. № 51 йола Катаямовски хоржамий округ.

Шамардин Владислав Михайлович — халкъа депутатий Грозненски городской Совета исполкома председатель. № 54 йола Пугачевски хоржамий округ.

Шаршавых Александр Васильевич — КПСС Гудермесски горкома хьалхара секретарь. № 85 йола Брагунски хоржамий округ.

Шевченко Александр Сергеевич — Нохч-ГIалгIай АССР военни комиссар. № 49 йола Жигулевски хоржамий округ.

Шикло Наталья Васильевна — В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чаккхдоаккхача завода оператор. № 24 йола Индустриальни хоржамий округ.

Эльмурзаев Герсолт Хасанович — ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь. № 151 йола Урус-Мартановски хоржамий округ.

Эльмурзаева Сарет Таусовна — Шалински района Нохч-ГIалгIай цементни завода машинист. № 168 йола Чири-Юртовски хоржамий округ.

Эскаева Марет Джабраиловна — Урус-Мартановски районин быткомбината мастер-швея. № 144 йола Ворошиловски хоржамий округ.

Эсмухамбетов Наурды Ахватович — Шелковской района «Шелковский» госплемсовхоза воккхагIйола жаIу. № 173 йола Невощедрински хоржамий округ.

Янкиева Зинаида Ахметовна — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь. № 98 йола Пседахски хоржамий округ.

БархIазлагIа херхача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета хоржачин дара йола Центральни хоржамий комисси.

Белоруссин ССР. «Къахьегама турпал» яхача добрушски фабрика коллективо хаахаахьа шай продукци — тетрадаш, рисовальни, чертежни кехат — йохьийт йоазув цахар дIадаккхара тIадерзадаь гIуллакхаш хьинаре чаккхдоахача Афганистана Демократически Республике. ЧIоагIа бехктокхаме хеташ лeладу предприяте къахьегамхоша экспортни заказаш кхоачашдара гIуллакх, дикагIа болча болхлоша мара уж балхаш ца а дайташ. 1100 тонн совгIа я дIадахача шера добрушски кехат дерaша планал совгIа арахийна продукци.

СУРТА ТIА: кехата глазировани ю участок.

Е. КОЗЮЛИ сурт.
ТАСС фотохроника.

ХА ЗЕХЬА МА ЙОАЯЙТА

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советох облсовпрофох кхашка органически удобренеш дIаккхаьхьара республике кхайкабаьча шин бетта задане толаме кхочашъю Веденски, Шалински, Надтеречни, Назрановски, Урус-Мартановски районий колхозий, совхозий, «Сельхозхимее», «Сельхозтехника» механизатораша. Балхаш цIенхаштта вIашIтIехь дахарах ена дIакхоач хIара дийнахьа заданегIа яхьа йоагIарел дукха дукхагIа удобренеш кхашка дIахьахьа.

Цхьабакъда, заданеш кхоачашъяра ла йиш йоацаш тIехьаюс Грозненски, Шелковской, Сунженски, Наурски, Гудермесски районаш.

Цу районашкарча «Сельхозхимее», «Сельхозтехника», колхозий, совхозий кулгалхоша балхаш дерттIа вIашIтIехь ца дахарах, кургболча хьуэнЬама тешаме лара йоллара цар шоай коллективаш оарцагI ца яхарах республике а шин бетта задани кхоачашъяц. Ишта, февраль бетта вурайтта дийнахьа дIаяхьа йоагIараш 198,4 эзар тонн йолаш кхашка дIайинхьа органически удобренеш 142,5 тонн мара яц. Царех хилац 71,8 процент мара.

Грозненски район тIехьаютараш пигера «Сельхозхимия», «Сельхозтехника», колхозаши совхозаши а. ДIахьа йоагIарех ахаш а дIаккхахьаш цар удобренеш, хIаьта мелиораци хинбоахамен министерствана чуйодаш йолча автобазо цхьа тонн а дIайинхьац.

Геттара эсала вIашIтIехьдаьхад удобренеш дIакхахьара балхаш Сунженски районе. «Сельхозтехника» укх декошка мара йолаенаяц уж кхахьа. Цхьабакъда, цуя а «Сельхозхимее» а техника овсарле лакха йолаш болх бергболча гIулакхага хьожаш бехктокхаме сег вац. Из ца хилярах ха зехьа а йоаю.

Ишта, 23 феврале «Победа» яхача колхоза ферма коара кхо дIаккхахьа «Сельхозхимерен» «Сельхозтехникерен» йоккха а вIамита а 31 трактор хьожальй. КIоага чура хьал а доахаш, тIадотта дезаш хинна яхо. Болх беш цаI йоккхен цаI вIамитен шин погрузчик мара ца хилярах е йиш йола районаш яьяц механизатораша. Цуя совгIа делкъа ха хьа-тIаккхьачa ехай йоккхагIйола погрузчик а. Из бахьан долаш болх бе йиш йоацаш дIадахийтад тракториста-ша.

ГIулакх ишта нейслургдадар мел эша погрузчикаш вIашIтIехь а лаха шин-кхаь колхоза фермашкара кхо дIаккхухьаргдолаш тракторш дIахьожаяь яларе. Из ца дарах, 17 дийнахьа дIа ца хьош дитад 29,2 эзар тонн кхо.

Удобренеш кхашка дIаккхахьара хьал тахан миштa латт хьахьокх укх

СВОДКА

Районаш	Шин бетта задани (эзараш тоннаш)	ДIайахьнарг (эзараш тоннаш)	Проценташ
Веденски	2,8	10,6	375
Урус-Мартановски	14,2	20,8	146,4
Надтеречни	12,6	16,6	132
Шалински	12,8	14,6	114
Назрановски	12,8	13,6	106,2
Малгобекски	11,5	9,0	78,6
Ачхой-Мартановски	11,3	7,5	66,3
Наурски	12,8	8,3	64,8
Советски	1,4	0,8	57,1
Ножай-Юртовски	2,8	1,5	53,6
Грозненски	45,8	23,8	52,0
Гудермесски	8,9	4,0	43,4
Шелковской	12,8	4,9	38,0
Сунженски	36,4	6,2	17,5
Республике тIеяха	198,4	142,5	71,8

ЙОЛАШ Я ШИН БЕТТА ПЛАН

Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа советски халкъо йоккха Котало яьккха 40 шу дузача цIейна сийленца наньабахара доккхий деххараш тIайийнад «Дружба» яхача Грозненски картонажни фабрика болхлоша. Уж толаме кхочашдара шоай хьинари низи кхо ба беш къахьегача цар берката долаш дIадоладаьд пятилетка тIеххьара шу. Дерригача технико-экономически хьоихамий шин бетта задани тIеххкхоачашъяьй цар. Ер шу доладелча денз планал совгIа арахийцай пхийтта эзар гарга сома маьха товарни продукции тхьо эзар сом мах бола халкъа эша товараши. Иштта дика да фабрика коллективе кхьдола хьонхамаш а.

Къахьегама овсарле планал совгIа цхьа процент лаккхьара парге енна задани баркIаза гарга тIеххкхоачашъяьй цо, хIаьта арахецаяча продукцега дIабода мах боагIачул аь процент лоаккхара енна задани ворхIазза совгIа тIеххкхоачашъяьй предприяте болхлоша. Из бахьан долаш эзараш сомаш пайда баьб цар пачхьалкхена.

Хьинаре къа а хьегаш, хадданза социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалбаьнна ба укхаза картонажник Бангашев Ахьмад, переплетчица Каграманова Валентина, хIаьаш тега мотористка Хшинеева Лемка, Черкашина Зоя, переплетчица Ухатенко Тамара, кхы дукха бараш. Цар хIара сменагIа нормаш 140—150 процент кхоачашъю. Цудукха хIанз уж къахьегаш ба шийтталагIча пятилетка чотагIа. Овсаре къахьегарал совгIа шоаш хьаеш йола продукци тIехдика мара хилийташ цар. Иштта къахьегаш болча церна бокъо енай шоей тамагIа а долаш йола продукци хьае.

Б. КОСТОЕВ.

АЬННАР АЬННАЧА ДАЦ

Кхоьвча материалий чотагlа шера шин дийнахьа болх бергбе, аьнна мехка хьалхалаттача коллективаша дlадоладаь гlулакх хьал а лаьца, къахьегlаш йола предприятеш кlезига яц вай республике. Кийча а ях чаккхйоахаш я байдаьа, гlишлон материалий, доагора - энергетически ресурсаех беркатегlа пайда эцара а кхоми хьурмати дара а тlаlеста йола организационно - технически мероприятеш.

КАРАРА шу дlадоладенна шин бутт баьннаб. Фу даьд цу юкъагlа? Из хаттар дир оаха Малгобекски района М. Горьке цlерагlча совхоза директорга Х. Бузуртановга.

— Кхоми хьурмати делга чlоагlа лоархlам болаш гlулакх да, — аьлар цо. — Оаха оттаьй кхоьвча материалий чотагlа шин дийнахьа болх бара хоадам болла план. Из дош дийцад партхома а профкома а заседанешка, болхлой собранешка. Де дезар массайолча коллективашка дlахайтад.

Хьагучча бесса, деша лоархlам совхоза кулгалхошта боваац ала йиш яц. Цхьабаькъда, даггара тхо тохаделча из план бlаргаго магаизар тхона. Хlаьта тlехьагlа гучадаьлар укхаза из вlалла а отталь йоацилга.

Доагора - смазочни материалий, электроэнерге, гlишлон материалий, кхьдолчун кхом бе безараш из болх хьабеш боахка нех ма бий. Царна ха деза мичахьа фу кходе йиш я, хlаране лелае еза кхом бара ший лицевой счет. Оттаеш йола мероприятеш а механизаторашца, хьайбаш лелахьарашца, гlишлош хьалъерашца дага а баьнна оттае еза, шулухьа уж болча даха лаьрхlар оаха.

Цlейза, наггахьа мара вайцига ца хулача тайпара шийла ди дар тхо цига хиннар. Гараже кок хинначарех дукхагlбараш кlезиг - дукха бlохьбала дага диспетчерске гулбеннабар. Цхьабакъда, укхаза а кхы дукха йlайха я ала болх бацар. Шоаш хьаявча электроприбора хьалхашка латтар цхьа иттех сег. Дукхагlбараш ха лаьнна, дукхача шерашка укхаза болх бу нах бар. Цхьаннега хоатташ мо массанега а хьаттар аз кхоьвча материалий чотагlа укх шера шин дийнахьа болх бара фу лу оаш?

— Тахан lа оалаш мара кхоьвча материалий чотагlа болх бе беза тхога-м сего аьннадац, — аьлар водителa А. А. Галаева.

— Тхона хоши тхо юкъе долаши дийца а оаха тlанlца а хlама дац, — аьлар водителаша А. Х. Богатырева, М. Г. Галаева, М. А. Цечоева, кхычаш.

Доагора - смазочни материалий, запасной оатхалий, электроэнерге кхом бара яр ма дий аьнна, корта а болаш, деш хlама дац лоалахе уллача мехмастерской болх беш боахкача механизаторашта.

Водителашта, механизаторашта, гlишлонхоашта хацар чакхдаьннача шера шоаш нормал дукхагlа е кlезигагlа дlаахийтай материально-энергетически ресурсаш.

Гараже, мехмастерскешка хьагуш хинна сурт а мел чlоагlа безам хилча а доагора-энергетически ресурсашта кхом булургболаш дацар. lа тlадоагlа аьнна кийчо яьяц укхаза. Лаьрххlа дохадича санна кхага бlалгаш а дохадаь латт смотровой кlовгаш дола бокс. Йийлла я цуп налараш. Дlоагlа хьабедолла йиш йоацаш шийла я мехмастерскешка. Укхаза а «бицбенна» хиннаб lа хьатlадоагlилгах...

Совхоза центральни усадьба коа я котельни. Конторе, мехмастерскешка, гонахьарча тайп - тайпарча службашта йlовхал ялара хьаяь. Цхьабакъда, цуп йlовхал совхоза кулгалхой чуболча конторе мара дlакхачац. Котельне биъ ях шиъ мара болх беш бац. Вож шиъ гlоа чуйижа бехаб. Хlаьта цар массанеша болх бой а мехмастерскеш чуйолча помещенешта цох хьабала пайда а бац. Укхаза хьачуйоагlа лини, мукх а йиеь, еха массехк шу да. Шоай кабинеташ лораеш багlа кулгалхой кхоабац из хьатоне а кхьдар де а.

Укхаза цхьаьнха хlама эийра оаха. Котельне хьалуча йlовхалах тоъам ца беш совхозе директор чуйолча конторa цхьайолча помещенешка йоагlаш электроплиткаш яр. Царгара масал, гlица, шоаш хьаль электроприбораш лотаяьр мехмастерской заведующи чуволча кабинете, № 1 йолча МТФ ферма цlеча уголоке, лаборатора, кхычахьа. Шелг санна сома лыкасаьрг болча цар боарам боацаш дукха электроэнерги дlаоэар. Цхьабакъда, цун учет еш, из лоархlаш укхаза саг волчa тара дац гlулакх.

Даггара тхо тохаделча а духтlадовла магаизар тхона дlадахача шера боарамал тlех е кlезигагlа йоагаьй электроэнерги, дукхагlа е кlезигагlа дlаахийтай доагора - смазочни а гlишлон а материалаш. Хоаш дац карарча шера шин бетта уж ресурсаш дlа мел яхийтай. Боахамий участкаша беча балхага хьежа хьахийца лиьит дlайийнъа яц укхаза, цу гlулакха бехктокхаме бола нах белгалбаьхабац.

Мехмастерскешка мастер-наладчик волча Х. Ш. Алероевга хетт оаха, бетта, кхоарла мел электроэнерги хьахец шоана. Цох хоаш хlама дац. Цунна новкъадар из дац. Дагадоаллар да кабинете латта шолагlйола плитка хьалсегача розетка лалаш хилар...

БОАХАМА экономика дегlаахар эггара хьалха латт ма хулла кlезигагlа ресурсаш дlа а ухийташ, хьадеш дар дукхагlа хилийтарах. Из укхаза деш дац. Дlадахача шера 837 эзар сом пачхьалкхенна пе даьд совхозо. Ялат, шура, комсаш, кхьйола юртбоахама продукци яккхарга планагlа доагlачул дукха а дукхагlа рузкъа дlаахийтад. Комсий 1 центнер яккхара, масала, дlадахийта дезар 40 соми 43 кепиги долаш 146 соми 25 кепиги доваьд. Шоэа дукхагlа хlана дац аьнна да шура, тха, устагlан дулх долмаш дlадахийтар а.

Йоаъал эттаяр, кхьдола бахьанаш дар ихар пайдана дац де йиш яр а хьадеш ца хилча, долчун а кхом ца бича. Шура йоаккхача дlадодар кlезиглургдолаш гlулакх дацар № 1 йолча МТФ даьллар. Цlена, доахана дуаде мегаргдола ча хьайбешта кlал хьерц. Кхом боацаш йоаю лила санна сийна йол. Хьайбашта кlалхара арадоахача кхоница ах хlана яц аьнна я из. lанарца кlаьдлаь, микродобавкаш а теха дуадац доакъар. Болх беш яц доакъар кийчдеш йола цех.

Де доагlа доал деш хилча комсаша а пайда лургболга хьахьокхаш дола масал доаладе йиш я. Юкъерча лаьрхlача совхозе гlолла гектара тlара 6 центнер мара чу ца йицача, хьалхалаттача комсаш лелаераша кхебаь хьувнъам 5—10-аза дукхагlа ба. Масала, Н. Гардановас шеледеча 7 гектар йолча кхай тlара 400 центнер совгlа комсаш чуийнай. Цуи опыт шерра дlайоаржаль яларе цу отрасло соахна селла докхазе — 478 эзар сом дергдацар.

Партийни документаша дlадех юкъарча рузкъах дог лаэаш, хьаькъалца доал а деш, боахаме долчох биэзан аьттув болча тайпарех пайда эцилга. М. Горьке цlерагlча совхозе тахан из деш да ала йиш яц. Дlадохийташ дола рузкъа шин бlарг а бувшабаь, учет йоацаш, кхом ца беш, дlаухийтачоа тара да гlулакх.

М.-Б. ЦИЦКИЕВ,
тха спец. корр.

БЕРКАТ СОВДОАХ

Деттача доахана рациона юкъера ялата фураж дlа а йоаккхаш хьайбаш кхоабилга дlадоладаьд Наурски района «Советская Россия» яхача совхозе. Хlаьта цунах хилар, хетаргахьа, эггара аттагlа йоаца решени. Хlана аьлча, дукха шераш хьалха, кхьиеттел итташ шераш а хьалха деве, тайша ба хьайбаш леладераш, концентраташ ца телаш хилча шура дукха йиккха йиш хург ца хиларахи шура дика хург ца хиларахи.

— Хlанз тхоай опыто тешадаьд тхо, дукхача шерашка оахош лийрхlар гlалат хинна хилар, — йоах совхоза йоккхагlа йолча зоотехника, орден лелаеча, коммуниста Нина Александровна Симченкос. — Из гlалат даьд оаха, етт буц юаш дола хьайба да, ялат, дуашдар дац лхаш, кхоашта хьийха доллаше а.

Хlана гlертар lатта ялат тела? Из а кlеаита а ца телаш — хlара цо луча шурий литра 200, 300, кхьиеттел 400 грамм а луш. Детта доахан ишта кхаба деза яхаш бар шоашта. Боахама доал да дулалар. Хlама карагlдоалаш ца хилар къайлахьа. гlерташ хиннараш, доахана эпаш дола доакъар lаланндара бокъонца оарцагlбовлаш боацараш. Дика, хьайбай дегlах латаргдола, сбалансированни доакъар lалашде ца ловраш. Аттагlа ма дий, хlара дениа lатта 3 — 4 килограмм ялат луш. Цу тайпара кхоаба етт кеп йолаш, сида, товлий хул. Амма шура лу цкъаза гаьа миссел. Цун бахьан да тlахьежача ишта кеп йолаш бола етт хlарахболаш хилар, шурийна пайдана а боацаш.

Из деррига кхетадир «Советская Россия» совхозе, хlаьта шу хьалха хийцад цига хьайбаш леладарца тарлуш доаца гlулакхаш.

Доакъар кийчдераша шоай болх вlаштlехьбаькхаб детта доахан ерригача хlана царна эшача тайп-тайпарча сийначa доакъарца lалашдергдолаш. Шаккха ца соцаш болх бу сийнача конвейера, май бетта деиз шийла денош хьатlоатталца йолча хане. Кхерме дац lа а — цьакарта йолаш а люцерна, хьажкlий силос а теха дола дюцерпан илатийн ча. Хlаьта дlадахача шера болабеннаб укхаза доакъара свеклаш дlае. 890 центнер чуера уж соахка. Доакъар дехк укхаза кlезиг-кlезига (ах бийса яьлча а дехнаш). Цунах етт микро а макро а элементаш, силос, тух тесс, кlир тох.

Хаоттам мичча тайпара хуле а, хlара дениа ара а даьхе. 7 — 8 километр никъ байт деттача доаханга.

Шолагlа никъ: хьайбай фу тоадар. Деттача доахана lул продуктивность лакха йолча хьайбай чотах тоадар. 1983 шера йиппар совхоза lаьржача фух дола 50 шинара. 1984 шера июнь бетта дика lаьсий дир шинарага. Дукхьашха дехка доахан дlадеппад эггара йоккхагlа опыт йолча доярочашка.

— lалаьмате дика доахан да уж, — йоах доярка М. Калиниаас. — доаггlаш дола доакъар лой, эша гlулакх а дой, цар шортта лургья шура. Кхьиеттел дукхьашха дехкача хьайба а телар хlара дениа 18 — 20 литр, хlаьта цхьадараша кхы дукхагlа а.

Дlадахача шера итт бетта тlехъяьлар хьалха латта доярка шура яккхара кхо эзар литр боарамал — ше гlулакх деча 25 lаттах хlаранега 3252 килограмм яьккхар цо. Хlаьта 1985 шера 1 январь хьатlакхоачаш 3587 килограммага кхаьчар из.

Укх шера йиъ эзар килограммага кхача лаьрхlа я доярка. Къайлагlа аьлар цо, пхи эзарнега кхачар ше доггоахаш я.

Племенной хьайбай шоллагlа группа вlашагlъеллар доярка Хаджиева Аймане. Цунна белар 23 етт. Из а кхьлар кхо эзар килограмм боарамал тlех, хlара lаттагара юкъера лаьрхlача 3155 килограмм а яьккхa.

Хlанз укх сахьате lаьржача фух бола 51 къона етт ба шурий-товарни ферма деттача доахана lулаца. Июнь бетта дахка дезаш да кхы а 20 шинара. Хьалкхуьш латт дукха ха йоацаш доаладаь 30 lаса а.

— Цхьа шу дахале деттача доахана деррига lул продуктивность лакха йолча чернопестенной фух долча племенной хьайбаех латтаргдолаш да гlулакх, — йоах совхоза йоккхагlйолча зоотехника Н. Симченкос. — Хlаьта доакъар-м дийла шортта лоаттадергда оаха царна.

Кхоалагlа никъ: цаьха йоакхо яр. Ерригача помещенешта капитальни ремонт яьй совхозо, кхьиеттел доахан латтача моттигий пенаштен тховнаштен а штукатурка яьй, кlир техай. Йlайха, сийрда, цlена я цига.

Халача балхашта механизаци яьй. Ерригача территоре тlа асфальт баллаб. Йоз латтача моттигашта гонахьа карташ яьй.

Ферме lалаьмате хоза кийчъяь цlе уголоки салоlа оlан да, цига латт хlанзарча ханара дика мебель. Болх беш а дlайха хий дола душ. Хьайбаш леладераша раьза а болаш салоlаш йола моттиг хиннай цlеча уголокех.

Дийла хул цlеча уголоке керда газеташи журналаши. Болх беш хул телевизор е радиоприемник. Укхаза агитатора Н. Симченкос хьайбаш леладерий квалификаци лакхьеш йола занятеш, политинформацеш ю. Цо лелаю хьайбаш леладерашта хlара денна гlулакхаш мишта латт дувцаш йола социалистически яхьа экран.

Хан-ханнаьа арадувл ферме стенгазет, цхьа сахха миха дlахайта дезаш хlама хиьйсдеча, «листок-молния» арахец. Цар хоьвий ду шу е йоккх боккхачо даьхача толамех. Хlаьта совхоза центральни усадьбе хьалха латтача хьайбаш леладерий сийна къахьегама сийлен байракх урагlъухийт.

Дикагlбараша юкъе а дикагlа барий сурташ хьалдетт совхоза Культура цlагlа доаллача хоза кийчдаьча стенда тlа. Шоай стихашдеш иллешцея маякаш хестабу художественни самодеятельноста доакъошхоша.

Берригача хьайбаш леладерий таро хулийт совхозо шоай уиахцlено тове, санаторешка, салоlача цlенойна аха льготни путевкаш а телаш, вай мехка гlолла а дий эол дехьа а туристически маршрутех ухийт. Хьалха латтарашта сийлен грамоташ, «социалистически яхье котваьннар» яха знакаш, карара хара тела цlе выйлелаш тел. Хьайоаниха шурен дулхя алсам ме доад тlа деттаду ферма болхлой ала.

Коллективо чlоагlа лоархlаш а сий деш а я совхозе йоккхагlа йола зоотехник Н. А. Симченко. Харцархошa республика Лакхехьарча Совета депутаталла хержай из.

— Аз дика кхетаду, сох тешам болар дукхача къамий вивалех латтача тха коллективах тешам болар хилар, — йоах Нина Александровнас. — Из тешам боабертбац аз.

Дахача шера январь беттана кийсдича 1 — 1,5 килограмм дукхагlа я укх шера январь бетта йоаниха шура. Цо йиш хилийтай пачхьалкхента планал совгlа 30 центнер шура йохка. Шурий хьоанал 3,9 — 4 процент хиларах совъяьннай дlаяуенна шура. Кхоачашъю совхозе дуах дохкара план а.

Цу дерригне гlад а бут, хьинар а айду Коталон 40 шу дизара сийна къахьегама вахте эттача хьайбаш леладерий.

П. ГАГИЕВ.

СУРТА ТlА: доярка З. Невсиева М. Калиникина, йоккхагlйола зоотехник Н. Симченко (юкъе латтар).

З. БАТЧАЕВА сурт.

Бригадни подряда — шерра никъ

ТЕРКАМ ЭША ГlУЛАКХ

Подрядагlа болх бергбола коллектив вlашагlйолла етта да аьнна кхет. Масала, звено вlашагl а елла, маха телара аванс а оттадаь, хьувкъам кхебича цунах доагlа ахча белгал а даьнкха, хьалхагlа аванса дlатийннар чу а соцадаь, дисар звено коллектива юкъе дийкъача доал. Ишта агта доллшие дика дарба дела цу молах пайда «хlана эпац-хьогl республика дукхагlдолча боахамашка? Цу хаттара жоп луш ала деза, безам болалиэм дукха бе, бакъда агта да, аьнна хеталуш дола из гlулакх дlа иштта доладе деза хац. Коллективни подрядагlа болх береш хестабеш царна карагlдаьннача диначa гlулакхех духхьал цифраша мара дуцац дукхагlйолча хана, хlаьта толамаш даха даьча гlулакхех хlама алац.

Тха районе подрядагlа къахьегаlа дукхагlйолча коллективашка наха хац шоаш сец духьа болх бу, мел ахча эшаргла. Цу хьисапе болх вlаштlехьбаккхарца бувзам бола дукха кхьдола дешаш. Лоацца аьлча, коллективни подрядагlа къахьег, аьнна цlи хилар мара кхы хlама дац. Хlана аьлча, мел аванс доагlа, тlеххьара а яьккхача хlара килограмм продукцей мел ахча дургда хьахьокхаш хозрасчетни задавах долчох накага хlама алац.

Юртбоахама культураш кхееча коллективни подрядагlа болх белга лурчагlа юкъедоаладеш организационни, экономически, психологически планагlа йола дукха халонаш кийсъелар сона. Хlаьта уж юстаръяхарах дуццаш цхьаннха рекомендацеш яц. Ерригa а юртбоахама культураш коллективни подрядагlа кхеелга юкъедоаладаьча тха совхоза, цу хьисапе болх бара опыт Юмае, Йоарикас, кхьдола дешаш къестаде новкъостал де дезаш дар хетаргахьа. Цу гlулакха йоакхо еш бац РАПО а юртбоахама министерства а кулгалхой, специалисташ. Дlадахача шин шера тха боахаме хиннавац царех цхьаккха а. Новкъостал дара меттел цкъаза ца хоаш новкъарле-м ю.

Коллективни подрядагlа болх белга юкъедоаладеш, 12 бетта ахчан тарифни фонд совхозе болча механизаторашта кийкъача тха боахаме цхьан сага бетта телара 85 сом аванс кхаьчар. Из геттара кlезига да. Кхыча тайпара аьлча, дийнахьа 3,25 сом. Хlаьта коллективни подрядах а доацаш нарядех болх беча механизаторо дийнахьа кхоза дукхагlа ахча даккха йиш йолаш кийсделар. Аванс 140 сомага кхоачаш хургдолаш 86-нех 53 механизатор витар кхаь бригаде. Вокхарех сдельни хьисапе доакъар lалашдара бригада вlашагlъеллар. Цу гlулакха раьза боацараш заявленеш а телаш дlаяхар совхозера. Бакъдар аьлча, уж берригаш хlана бац аьнна. lай совхозех аькки гаьнарча моттигашка ухаш болх беш лийнбараш бар.

Иштта из даьчул тlехьагlа бисача механизаторашa толаме чакхдоак кхашкара балхац, дукха ало а ца еш. Цу тайпара, кlезигача низаца доккхий гlулакхаш чакхдахара лерд еллар.

Подрядагlа тха боахаме къахьегача бригадашка совета заседанешка шоаш оттаю балха нормаш, цхьанне бокъо яц совхоза кулгалхоша лаьча договорах оттабаь хьувкъама мах дохбе. Тlеххьара хьаханнарчох дар а бригада совето ше декъ коллектива юкъе, хlаране баьча балхага хьежа.

Цхьадолча боахамашка механизатораш кlезигагlа хургболаш гlулакх де кхер. 150 — 200 гектара тlа дlайийначa хьалкlаьта, кхыча культураште lувал дара шинкхаь сагах звенош вlашагlйоах подрядагlа болх бе. Цхьабакъда, бlаьсти вlашагlъехка эlамига уж хьувкъам чуэца беза ха хьатlанхаьчача йох. Хlаьта РАПО-на телача сводкашка коллективни подрядагlа болх беш араш санна чакхйоах уж йоацаше а. Из харцахьа а да.

Бухгалтер хиларах тарра сона хоа подрядагlа къахьегача дукхагlйолча бригадаша, звеноша балха учет къаьнача хьисапе отделенешка лелаелга. Из бахьан долаш тlеххьара хьахиниячох дар дархlа эттача негар а каст-каста къовсамаш а дувл. Кхыча тайпара аьлча, коллективни подрядагlа болх бечар учет яра 1978 шера СССР юртбоахама Министерствос яь методически указанеш кхоачашъяц. Толацагlа долча боахамий опыто хьахьокх колхозий, совхозий администраценa расчеташ чакхацаа елга вlаштlехь ца даьккхача, хlара бригада беча балха учет лелаелга къастта ца хилча гlулакх хургдоацилга.

Халахете а, белгалдаккха доагlа подрядагlа къахьегача коллективаь балха учет лелаерашца юртбоахама министерствас «Чеченингушвино», «Плодовощхоз» объединенеша хlанзалца цхьа семинар яь йоацилга.

Т. ЧИЖАНОВ,
Шалински района «Джалка» совхоза бухгалтер-экономист.

СОВГlАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА!

Укх деношка вай республике дlаелар дlадахача шера Ерригсоюзни социалистически яхье котъяьннача коллективашта хьожаль хиннa КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела цlе байракхаш.

Чlоагlа дегаш айдeнна, гlадбаха бар г. Грознерча театрально-концертни зале вlашагlкхийтта «Грознефть» объединене партийно-боахама актива доакъошхой.

Цига къамаьл даьча парте Нохч-Гlалгlай обкома хьалхарча секретара В. К. Фотеева яхье котало яьккхараш дег тlара даькъала а бийца, царна дlаделар дела совгlат.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела цlе байракх дlайийцача цу объединене генеральни директора Р. М. Хачатурова тешам белар шоай къахьегамхоша парте еча йоанхоьна 1985 шера кхы а оесарегlа къахьегарца жоп лургхиларах, ерригa пятилетка толамца чакхъяккхара де мел эшар дергхиларах. Хlаьта чакхдаьннача диъ шера республика мехкдаьттахой цу гlулакха дика лерд йолла аьттув баьннаб. Шоай плановни заданеш социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдаьд цар. Лийрхlачул совгlа даьккхад 147 эзар тони «lаьржа дошув», 66 миллион кубически метр газ, 7 миллион сом совгlа пайда баьб.

Карарча шера производства эффективность дlахо лакхъяра, Коталон Денни КПСС XXVII съездан баха ма боагlара накъбахара деш долчох дийцар торжественни собране къамаьлаш даьча Малгобекски бурга тохара управлене оператора-коллектора Л. Х. Цечоевас, Горячеводски УБР начальника А. М. Акбулатова, «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьтта доаккхача оператора А. И. Дубинина, «СевКавНИПИнефть» института лабораторе заведующе В. А. Хуршудова.

* * *

Урус-Мартановски района «Солнечный» совхоза къахьегамхоша къаьстта чlоагlа беркате хилар соаххара шу. Из чакхдалалехьа хоам бир цар лаьтта леладаро культура айяра чотагlа баьцадаараш дохкара пхе шера заданех шоаш лоархlабарах. Иштта къахьегарах цу боахама коллективана хьожаьй КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела цlе байракх. Из совгlат царна дlаделар республика Министрий Совета председатела М. А. Керимова. Цо тlахьийхар боахама коллектив чурча резервах кхы а дикагlа пайда эцар дукха оарцавlъялара.

Цlе байракх дlайийцачул тlехьагlа къамаьлаш даьча совхоза директоре И. М. Дедаева, механизатора Р. Хачукаева, бригадираша З. Умалатовас, З. Шамилевас, кхычар дош делар шоаш хьинар лаьгl ца долийташ 1985 шу чакхдоаккхаргда, аьнна. Цар лерхl укх шера 12500 тони баьцадаараш пачхьалкхенга дохка.

* * *

Массехк шера республикански социалистически яхье котъовлаш хьаенай Нохч-Гlалгlай гlишлошъяра управлене СМУ-7 коллектив, хlаьта пятилетка диълагlа шу цунна белгала хиннад Ерригсоюзни яхье котбаьнарашта юкъе кийсъяларца. Генподрядагlа йола план 104,7 проценти шоай низаца баьча балха яр 103,1 проценти кхоачашйир цо. Хlаьта цар Н. Анисимова цlерагlча Новогрознениски мехкдаьтта чакхдоахача заводе хьалъяь ЛЧ-24, ЧИУС аьшккабетонни конструкцей завода № 3 йола цех, иштта кхьйола объекташ тlехдикен дикен оценкаш луш дlаенна.

Иштта беркате болх барах СМУ-7 хьоаль йола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела цlе байракх дlаелар парте Нохч-Гlалгlай обкома секретара Е. В. Тумсоева. Цlе царна ловца боаккхаш, цо дlадийхар гlишлошъеча бригадни подряд шерагlа йоаржалра, хlаман кхоми хьурмати дара режим чlоагlъяра, бухсоцаш хьахур доккхагlа хилийтара шоай терлам кхы а дукхагlа тlаоэар.

* * *

Дукха ха яц Назрановски районе «Сельхозхимия» яха районни производственни объединени вlашагlъелла. Бакъда, хlанзлехьа района ахархоша кхетадаьд даьттай культура айеча чlоагlа эшаш йола звено из йолга. Боахамий лаьтташ хьаьндара доккха гlо ду цар. Хlаьта из болх дика аьттув боалаш а лелабу коллективо. Из бахьан долаш вlаштта шин шера Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг яккха карагlдаьннад цунна.

Из толам баккхарах хьожаяь хинна КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела цlе байракх дlаяла венавар укхаза НГlАССР Министрий Совета председатела заместитель А. И. Иванов. Цо коллективо дlахо йодача хана а цу дезача совгlата сий ца доадеш къахьегилга дов шийна, аьлар.

Партен правительстваси шоай къахьегама иштта лакха мах барах пятилетка тlеххьарча шера кхы а чlоагlагlа къахьегамеи политически хьинар айдеш болх бе лаьрхlа шоаш хиларах дийцар цига объединене директора М. М. Костоева, механизатораша Х. О. Добриева, А. Ю. Тумгоева.

КОТАЛОН ДЕННА ХЕТАЯЬ

Парте Грознениски горкомерча марксизма-ленинизма университете чакхъяьлар германски фашизм эшаеш советски халкъо доаттабаьча Сийлахь-боккхача Даймехка тlем тlа Котало яьккха 40 шу дизара хетаяь lилма-теоретически конференци.

Лоацца дош а оалаш, из хьайийлар университета директора А. В. Чещенкос.

Тlаккха цига къамаьлаш дир ладувгlараша В. К. Барышникова, В. В. Устинова, Т. М. Лосевас, И. А. Заиаса, Е. В. Иванова, В. В. Насардинова, кхычар.

Цар шерра хьагойтар немецки гlаьрахой эшабеш советски халкъо лаьккхача сийлахь-йоккхача Коталон дерригдунен-исторически лоархlам, советски патриотизмо, советски нах Котало яккхара оарцагlбовлалн цар дегаш урагlуттадеши хиначa КПСС роль, дунен шоллагlча тlем тlа хинна гlулакхаш юхнатчахьа доахаш дувцарий аьлдиташ хьагучадаьхар.

Бухсоццаш къамаьл дир укхаза парте, тlема ветерана, Грознениски мехкдаьтта института доцента В. И. Филькина.

Цу конференце гlо дергда Коталон денне КПСС XXVII съездан накъедолхаш бу болх кхы а чlоагlагlа боаржабара.

РЕЙД БlАЬСТИ ХЬЕЖАРГЬЯЦ

Укх шера 12 эзар тони ялат, 8100 тони кхортолаш, 28800 тони баьцадаараш Даьхенна дlадала, хьайбаш lалашдара дахара шертта доакъар кийчде декхар тlаийцад Сунженски района юрта боахама къахьегамхоша. Лаьрхlар кхоачашдара хlанзале фу даьд хьожаш хилар укх деношка тха рейдовни бригада.

Тlехьаюзаш йола инвентарь ерригa а кийча а кхашкара балхаш дlадоладара. Районе йолча 1032 тракторех 92 процент яраш кийча я. XIX партсъезда, Цlеча Эсзара цlерагlча, «Победа», «Путь к коммунизму» колхозашка тракторaш тоаль яха гарга ба.

Из ала йиш яц XX партсъезда цlерагlча колхозерча механизаторех. Тракторaш, комбайнаш тоара тlехьабусаш ба уж. Из тайпаш а яц. Ара санна шийла йолча, готтача помещенешка болх бу наха.

Механически мастерске-м я укхаза хьалъаш, цхьабакъда, пхи шу хьалха йотта йолаь из маца йистейоаккхаргеа хоаш дац.

Апрель бутт болалуш раж, доакъара соахка гураьа дlайийоа культураш хьекха йолаю. Из болх ший ханнахьа дlабелабе йиш хургьяц районе «Е-281», «Е-302», «КСК-100» яха а кхьча маркех йола а косилкаш, буц хьокхаш йола комбайнаш тоара болх геттаре эо лелаидаь. Районе йолчарех кхоаегlа дакъа гаргга мара тоаьяц уж. Бахьан? Запасной оатхалаш ца хилар.

— Буц хьокха агрегаташ ма хулла сиза гlа тоаяра Сунженски районе, гlо де лоькаргда тхо гаьна а ца доаккхаш, — йоах республика Госкомсельхозтехника кулгалхоша.

Бlаьстан балхаш дlадоладича механизатораш ца тоьаш хало хьег районе хlара шера. Иштта из доллаше а къона механизаторaш кхебара наггахьа долча боахамашка мара курсаш вlашагlъяхкац. Серноводске йолча профтехучилище механизаторалла дешаш кхы а 120 гаргга сег ва. Цхьабакъда, уж дийша баьлча, кlезигагlа вале кхы а 150 механизатор эшаргва.

Боккха низ бола «К-700», «Т-150К» маркех 86 трактор я районе. Говзал лоха йолаш ба уж лелаю дукхагlбола механизаторaш. Цудухьа боагlа пайда эцац царех. Из дlадаккхара йоакхо аьй укх шера. Механизаторий говзал лакхъяра лаьрхlа курсаш вlашагlъехкай. Цига XIX партсъездан Кировгл цlерагlча колхозашкара бараш дешаш ба хlанз. Шин кlира даьлча Цlеча Эсзара цlерагlча «Победа» яхачеи колхозашкара механизаторaш а боагlаргба цига деша, тlаккха кхыча колхозашкара бараш.

Тlадалара низага, цlена хиларга деллача дlадувача фуи боарам лакхагlа мо хул дукхагlа хьувкъ моллагlа юртбоахама культура. Из дика кхетаду «Победа» колхозе. Шоллагlча классал лохагlа доацаш, хlаьта планал а дикка дукхагlа долаш да бlаьсти дlаоергйолча ерригача культурай цига кийчдаь фу. Из ала йиш яц Орджоникидзе цlерагlча, «Заветы Ильича» яхача колхозех. Бlаьсти дlадера эша фу цу боахамашка хlанз а дац, аьнна ала йиш я, из геттара кlезига доландаь.

Планел дукхагlа а долаш, кена 4050 центнер фу кийчдаьд районе. Цхьабакъда, «Победа» колхозе дола 800 центнер ца лаьрхlача из деррига а кхоалагlча классах да. (Цхьатарра тlадаргдолаш цхьоалагlча классах долчув цхьан гектара тlа 25 процент дукхагlа дlаде дезе кхоалагlча сортах дола фу.). Хlанад из мотт! Цунна жоп луш района госсеминспеца начальника Сергиенко Лидия Захаровнас дуьц:

— Фуна лаьрхlа дlабийне кен, кхачамаьа кlира хьакха, чуэца болабу районе. Из цlе да. Шоллагlдар — района хьалешца дика тарлуш боацача «Советский» сортах кен дlабув тха дукхагlдолча боахамашка. Цу духьа цунна юкъе - дукха оасара баьций, кхыча культурай фу кийсду, царех нена дар хьакъоастаде хана а хул. Кирова цlерагlча колхозе дlадахача шера чуийцача нена фуца дlайийна «овсюг» яхача оасара баьца дукха фу да. Из бахьан долаш 400 центнер фу кхоалагlча классах мара дац.

Планал 24812 тони кlезигагlа а йолаш, 38937 тони мара ялата лаьрхlа хьажкlаш чуийцац цу районе карарча пятилетка дlадахача диъ шера. Цуи керттера бахьан — фу ший ханнахьа кийчдара йоакхо ца яр. Соахка, масала, шоаш хьалкхедаьр а доацаш, кхычагаьра дена тайптайпарча лоийттанея дукхагlа долча сортехи гибридехи фу тоаккхаш дlайийра районе хьажкlаш. Царех цхьатраш района хесттама хьелашца мишта тарлуш а хоаш дацар. Из бахьан долаш ялата дlайийначаех 1800 гектар хьажкlаш доакъара ца йитача эланзар. Цхьайолча гибридехи сортехи ераш 10—15 центнер мара чуяцанзар хlара гектара тlара. Цу гlулакхо доккха зе дир боахамашта.

Иштта из доллаце, кхы хувцаденна хlама дац укх шера а. Дlае эшача 8266 центнерах кхо эзар центнер гаргга хьажкlаш мара кийчъяьяц хlанз а. «Победа», Кирова, Ленина цlерагlа колхозаш ца лаьрхlача, районе кхыча боахамашка хьажкlий фу дац аьнна але йиш йолаш я.

Лоацца аьлча, кхашкара балхаш дlадоладара кийчо аьнца бlаьсти шоашка хьежаргйоацилга хета а деш, кхоачашбоацараш ма хулла сиха гlа дlадахара йоакхо е еза колхозий а совхозий а кулгалхоша, царна эша новкъостал де хьежа беза района кулгалхой.

М. КАРАТНИЦКИЙ,
Сунженски района Госсельхозтехнадзора инспекце начальник;

Э. ТОЛМАЧЕВ,
районе «Знамя труда» газета болхло;

[illegible]

ШОАЙ ГОВЗАЛ ЛАКХЙИР

КПСС Нохч-Гlалгlай обкома политически серданон кlагlа чакхъяьннай шин кlира йола марксистско-ленински теори шоаш lомаеча коммунисташта гlо деш болча консультантий курсаш.

Вlашагlкхийттачарна марксистско-ленински теоре лоархlамеча проблемаех, методика, педагогика, психологе цхьацадолча дешаех лаьца лекцеш йийшар.

Дешар дlахьоча юкъе хилар семинарски, практически занятеш, консультацеш.

Курсий балха юкъе даькъа а лаьцар, къамаьлаш а дир партийни, советски болхлоша, кузий lалманхоша.

Л. КОДЗОЕВА.

ДИКАЧА НАХАХ

ВАХАРЕ МОТТИГ КОРАЯЬЙ

Тlахьежача тишю я Мацнев Ахьмада болх бу «КамАЗ» яхача марках йола машина.

— Ер ворхlлагlа шу да Ахьмада цу цхьан машина тlа болх бу, массаза а техническин дикача хьаде хул цуп из, цlаккха наькъа тlа хьовзим хиша сеца латташ гургвац из, — аьлар цуна новкъоста Ахмадов Илеза аргlанерча рейсагlа Аргунерча карьерара гlуш я ше новкъа воалаш.

...Нохч-Гlалгlай гlишлон управленена чуйоагlача «Чечингстройтранс» яхача объединене хlанзчул шийтта шу хьалха вера Мацнев Ахьмад болх бе. Юххьанца дlаяла мукъа машина ца хиларах слесаралла болх бе раьза хилар, хlаьтта шоферий курсаш яьха вола зlамига сага.

Болх бе дlаволавеннача дийнахьа в деиз шийна тернам тlаззар Мацнева. Балха опыт еце а машинах тохаш дола кулг шиш тайпара саббаре, шийна тlадиллар дизан цlенни кхоачашдеш хиларца белгала вар из.

Иштта дlадахар деноп, бетташ. Опыт йоккхагlа йолча новкъосташа, къахьегама ветеранаша цоай тернама кlал лоаттабора Мацнева дlамел ловзаш хинир ног. Ца ховр хьалхадоахар, бакъда, хьалхадахарах хlама хургдацар дерригa хе, доаза Ахьмад ше тlаккхуаш хинна вецаре.

Объединене балха венача шоллагlча шера ерригача гараже тишагlа хlаиа яц аьна йола цхьа самосвал елар оlамигача сага. Цун когаметта хьевар хилча-м цу тlа болх бе раьза а хургвацар, бакъда, Ахьмада кулг лостадиназар, машина хьаецдаше а цунах кулгаш детта, тоае полавелар. Вlарчча кlира дьаккхар цо из тоаеш воллаш. Цул тlехьагlа диспетчера ше рейсагlа хьожавелта дийхар. Йовзаргйоацаш яр хьалхагlа хинна, цо тоаяь, басар хьекха «Газик». Кхьметтел дукха хlамаш бlаргацайна къахьегама ветеранаш а цецбувлар укхо тоаяь машина бlаргалйча.

Дог да эккхеш ший мел дола декал уреоттадеш машина ца йохийташ, дийнахьара нормаш дикка тlехкхоачашъе вьлар Мацнев.

Бакъда, хьанна хоb боккхагlа болча новкъосташа Ахмадов Илеза, Немченко Евгене, Темирбулатов Лаьчас хаинахьа эийна, хавахьа хьаллаьца вецаре мишта хургбар дlехора Мацнева вахара а къахьегама а никъ.

Дlаухар бетташ, шераш. Ха дlалхарга хьежжа лаккхора балха говзал, хьаlоера опыт. Хlаиз-м цултара масал эцараш а нийслора, каст-каста предприяте дикагlа болча водителалща хьоахаяора комсомолец Мацнев.

Хоаш да типи'а машино дукхагlа бензин, доагорасмазочни материалаш «юаlга». Бакъда, Мацнев Ахьмада уж кхос вlаштlехьдоалар. Салаш ма хиллара сакьато санна нийсса, ритмично боре цун машина двигатело болх. Хlаьта цхьа оаттхал ехай, аьнна бехьан нийсдена ара ца воалаш хинна моттиг дагалгlац цун новкъостаща. Тlаккха, из эш, ер эш, ихеш, лоадам боаца бахьанаш а уаттадеш гаражера ара ца бувла водителаш а нийслора. Цу тайпарча нахана къовсам лоаттабе вьлар Мацнев. Цо дика кхетадора производствах дог ца лазача цу тайпарча наха предприяте хьоккамаш тlехьашка теттилга.

Ший машина сайрийна гараже дlаоттаеча хана, кердача балха денга дика кийчйий, тоха деаача кулг техе оттайора.

Массехк шу дьлар ше эгара хьалха хьанйцача машина тlа Ахьмада болх бу. Цул тlехьагlа объединене цlенача машиний парти еча, кулгаццхоша соцам бир церех цаl дикагlа волча водитела Мацнев Ахьмада хьожаве, аьнна. Хlанз цун сурт предприяте Сийлен улга тlа доаллар, дикагlа вола водитель хиларах тарра.

Массехк шу хьалха объединене лаьрхlар комсомольско-кагирхой бригадаш вlашагlтоха. Царех цхьанена кулгалде оттавир Ахьмад. Ханна башка вокха воаца комсомолец ше бригадиралла хьожаварах цкъарчоа веха хьайзар. Тамаш а яцар из иштта нийсдалар, хlана аьлча, пхийтта сагах латтача бригадана чубоагlаш бар Ахьмадал дукхагlа болх баь, кlаьхетlа опыт йола нах. Цхьабакъда, шийна из тешам баларах воккхийн а вора цо ше, хlаьта шек вувлар нийслора. Шек вала хlама доацилгах кхетавир из новкъосташа бригадин собране.

Атта дацар коллектива кулгалде, хlараме дег чу кхача безар, ца ховр хьалхадакха дезар, из дерригa а дlадаьлча балха лостам тела безар. Цу тlа массанена а шийгара масал теларца хьонхам тела безар. Дукха дар цаховрaш а цадоззараш а. Технически дьакъе хоеш долчун ший боарам лоза болга кхетадир Мацнев Ахьмада. Цудухьа из заочно деша отт Махачкалерча автодорожни техникуме.

Атта дацар болх беш а деша. Хийла билхара чувеча бийса яххалца вагlа вийзар литературе дешаш, экзаменашка кийчлуш. Бакъда, халовех бlу ца къожабеш волча Ахьмада дика дийше чаккхйоаккх техникум. Массехказа объединене моллагlа йолча цхьан участке кулгалле гlолга декаш предложенеш тийшнай Ахьмадага укх тlеххьарта хана, бакъда, водитела болх битта тугаш вац къахьегамь ветеран. Цхьоалагlча класса водитель, механик Мацнев цlаккха кlаьд ца луш болх беш хьаноегlа, ерригача объединене дикагlчарца лоархlаш я цун бригада. Духхьал дlадахаче шера 36 эзар тонн хальъа боадама муль дlа-хьа бихьаб планал совгlа цун бригадо.

Докха дика хетар хилар 1984 шера цун вахаре. Из дlаийцар КПСС членалла. Хlаьта ше коммунист хиларах тарра хьалхашкара бехктоккхам а лаккхлуьга дика кхетаду Мацнева.

Дlадахача шера баьча балха итогех «Чечингстройтранс» яхача объединене эзникагlа йола бригада лаьрхlай цо кулгалдеча комсомольско-кагирхой бригадах.

Хlанз Мацнев Ахьмада бригада Сийлахь-боккхача Даймехка тlем тlа советски халкъо Котало яьккха 40 шу дузача денна хетаьча къахьегама вахтe а отта йолх беш я. Цо дош денаа Котален сийна кхоьча доагора-смазочни материалий чотах шин дийнахьа болх бе. Шеко яц цо ший дош кхоачашдергхиляра. Хlаьта массадолчун хьоккам телаш ший коллектив берда толамаш лахара сарцегlа йоахаш хьавоагlа цун бригадир Мацнев Ахьмад.

А-Г. УГУРЧИЕВ.

Сийлахь-йоккхача Котален 40 шу дузаш

Дицлургдоаца ди

Сийлахь - боккхачу Даймехка тlема доакъошхочо, разведчик хиллачо Дабриев Хьусена Ахьмада дагалуьц хlинца тlул 40 шу хьалхагlа хиннар. Цlаккха а дицлургдоацаш дег чу дижад цуна из ди.

Гlийло лоа делхаш ди дар 1943 шера 22 февраль. Тха разведовательни рота яттар Чехословакерча цхьан зlамигача города юхе оборона лаьца.

Ший lовжад гарга кхаьчалга хоаш вола моастагlа бирдевна аьнха сан на тlалетар город тхогара юхадlаяккха гlерташ. Самолеташца, танкашца атакаш йора цо тхона. Бакъда, тlехьанка ца боалаш латтар советски бlухой...

Ткъаь шоллагlча февралe бийсан 10 сахьат доалача хана рота командира кхайка тlавийхар тха отделенера вигъ саг (со цу отделене командир вар). Цо тхона хьалхашка дехкар оттадир фашистски эпсар есарала воалае, аьнна. Дивзае командира. Кхарала Усачева приказ да йоакар из.

Моастагlий позицешкахьа доладелар тхо. Дукхагlча дакъе дай тlа гlолла тенхаш доха дезар, хlана аьлча, цхьа га, кlотарг йоацаш лаьра аре яр цунхо километр хиллал хьалхашка кхлар. Наггахьа аре сийрдайоахаш ракеташ кхувсар мара дов деш вацар моастагlа. Вайсанна тха позицейга тlалата фашисташ бухьаш бацар.

Немецки окопашта ткоаш гарга кхаьч из бlаь-кхо бlаь метр мара йоацача хана тхоай новкъост, мугlарера Зубенко Юрий вахийтар аз немецки окопаш йолчахьа ма мокта гаргагlа тlа а гlой цигара хьал тахка, аьнна.

Зубенко юхаварга хьежаш тхо дадаш цlаьхха ткоъа цхьа шовзткъа метр хьаьал жара гаьна воалаш немецки окопаш йолча оагlорахьара хьавоагlаш шин саг ховелар тхона. Кlай маскхалаташ а дукхаш дада тхо царна бlаргагацар. Тlахьежача дагlа тешнагlа хетар сай шин новкъостага кхерабоалаве а, аьнна, шоллагlчоа тlаьхоесавелар цо. Цlаьхха кертагlа тесача автомата бухо вожавир моастагlа. Из метта валехьа бага пахаш а елда, кулгаш дlадийхар аз цун. Тlаккха новкъосташахьа со хьежача уж а баьгнабар есара доагlар дагь. Царех цаl обер-лейтенанти, шоллагlавар фельдфебель хиннавар.

Цу хана юхакхаьчар Зубенко а. Цо аьлар немецки окопашка бегlараш чlоегlа дагьробевна хилча доалаш ба, царна вlалла дага а дац вай оагlорахьара хьерам ма хургбий, аьна.

Кастта сатоссаргдолаш дар. Ма хулла чехкагlа тхсай позицешкахьа доладелар тхо. Обер-лейтенант санкетанчуро аьлина хиларах, тешна волча Зубенко Юре шиш букъа тlа вилла техкавора.

Бокъонца са хиннадар тхо штабе кхаьчача хана. Хьахиннадар кхы цхьа кха а вай коталонна гаргакхоачадеш дола керда ди. Из ди дар Советски Эскара Ди — 23 февраль. Из ди цlаккха а дицлац сона. Цу дийнахьа кхарола Усачева тlа а дийха, тхона делар тlема совгlаташ, разведке дийнали къонахчали оаха гойтарах. Тхох хlаране гимнастерках ше ззаолар цо Цlена Седкъа орденаш.

Цул хьалхагlа а тlехьагlа а тlема совгlаташ тийкад сона, бакъда, цу дийнахьа сийна ордена дезагlа совгlат дац са.

1947 шерага кхаччалца Советски Эскаре гlуллакх деш хиннав со. Хlанз а тlехьа сайна тlем тlа хиннача дукхача нахаца кхьхаташ дlа-хьа яду оаха. Каст-каста зlенаш хьсашьагlа ух. Котало денга ца кхаьча новкъостай дагабехе бlаргех хий дуал.

Тlема ханара энергетика

1941 шера. Фашистски гlаьрахой вай Даьхенах летачул тlехьагlа цхьан ТЭЦ-ера эскаре вахар 100 совгlа саг. Цул тlехьагlа кхы а минаъагlа хилар энергосистема бохк. Энергетикаша электроэнергица lалашье езаш яр мехкадьтта чекхдоаха заводаш — тlема эшараш кхоачашдеш хинна «Красный молот» яха завод, мехкадьтта промыслаш санни йола лоархlаме объектни, дукха кхьбола потребителаш. Цу цхьан хана чlоагlа болх бир оборона гlулакх в — ТЭЦ-а электрооборудоваи лораяра городера сердал цlахьулаяра.

Дукха ха ялалехьа гучадаьлар моастагlа мехкадьтта Грозный никхa дага хилар. СССР Пачхьалкхен оборона комитето 1942 шера 15 августа яьча решенегlа вlашагlъяккха йолаш ТЭЦ-а керттера оборудоваш. Цул тlехьагlа кхо бутт балалехьа вlашагlа а аьккха, кхычахьа дlайихьар Грозненски ТЭЦ-ерен «Красная турбина» яхача ГРЭС-ерен турбинаш, генераторгаш, силовой трансформаторш, дукха ЛЭП-аш подстанцеши. Из дерригa болх чоалханечен халачех хьалашега беш бор.

Вlашагlа яьккха оборудоваш (321 вагона тlа етта) Грознера Баку гlолла дlа а йихьа Красноводске, Карагандe, Чирчиe, кхыча городашка кхоачайир.

Цул тlехьагlа ТЭЦ-е болх беш 1200 киловатт яха болаш йола цхьа турбоагрегат мара яцар. Из яр кертерча даькъе фронта кхулийте мехкадьтта продукташ кийтъеага lалашдеш хиннар. СССР ГКО решени кхоачашъеш яр.

1942 шера 10 октябре аггара хьалха бомбаш чуегта йолайир гор. Грозни Заводской района. Кlуро дlаькъайдар Грознена тlера стале, йоагаш яр здашеш. ТЭЦ-а территоре тlа кхийтар 18 бомба. Цига ТЭЦ-а болхлоех кхо саг вийра, 25 сага човнаш йир. Дикка доккхайир станци ше а.

Юхаметтаоттаеш наькха санна балхаш даьчул тlехьагlа, 1942 шера 17 декабре болх бе йоладелар ТЭЦ. Цу хана Цlена Эскаро Сталинграде хlалакбеш хlама техар фашистски гlаьрахошта. Гучадаьлар, мехкдьтта Грознена тlакхача моастагlчун аьттув баргбоацилга.

1943 шера 9 марта СССР ГКО директива араьлар вlашагlъяьккха ТЭЦ-а ерригa оборудоваш юха тlа а лхьийла, ший метта дlа а оттайолла аьнна.

Шоай беррига ниа тlабахийта, деннен бийсанен 16—18 сахьата болх бора баха, юххера а боккъонна ший метте дlаоттаь яьзар ерригa оборудоваш — 1944 шера 28 мае.

Тlема бийсача ихтайна энергетикаша республика мехкадьттахошта новкъостала дора фронт а вай мехка тыла а йоагача хlамаща тешнаме lалашдаьяра.

Н. БАШИРОВ.

СПОРТ

КlАЛТОХАРГАХ ЛАТАР

СССР хьалхле яккхара ший лоlамагlа кlалтохаргах латача кьоан барешта юкъе яхьаш хилар унх девошка Кировахан яхача городе. Цига дакъа лоацаш 250 саг вар. Царна юкъе бар Нохч-Гlалгlайчера «Трудовые резервы» яхача ДСО-ра тренера Ж. А. Умарова кlалтохаргах лата lомаваь цхи саг. Дозал 74 килограмм долаш болчарна юкъе дакъа лоацаш спорта мастералла кандидат Умаров Рамзан вар. Вархlазза летача ворхlазза «цlена» юг а ваьнна 38 спортсмена юкъе йиьлагlа моттиг яьккхар цо, спорта мастера боарам кхоачаш а беш. СССР вlашагlъеллача команда юкъе а волаш Европе котало яккхара кагийча наха юкъе Румыне хургйолча яхьашка дакъа лоацарга цо.

Иштта йиьлагlа моттиг а йоаккхаш спорта мастера боарам кхоачашбир спорта мастералла кандидат хиначча, хlаьта дозал 90 килограмм долаш барешца летача Гатагажев Мухьмада. Ший говзал къаьстта дика тlаьхьекхар цо кагийча наха юкъе СССР чемпионаца Тбилисерча Майсурадзе Гивица латаш. Мухьмада духьалъоттаде хlама доацаш нийлар Гиви. Волгаре дунен халкъашта юкъерча яхьашка дакъа лаца кийчлуш ва хlанз Гатагажев.

Ира яхь яьржаяр дозал 82 килограмм долча спортсменашта юкъе. 32 саг вар цу дозале, царех 5 — тайптайпарча шерашнара СССР чемпионаш. Кагийча наха дешархой спартакиаден чемпионага Гамидов Асланаген къова барешта юкъе СССР-н шархой спартакиаден чемпионага Абашвили Леванаген мара яиа ца вайташ. Цу дозале 7-гlа моттиг яьккхар вай республикерча спорта мастералла кандидата Алиев Мухьмада.

* * *

«Труд» ДСО областной Совета хьалхле яккхара классически хьисапе кlалтохаргах латара кагийча наха юкъе яхьаш хилар унх девошка Грозне «Старогрознефть» НГДУ зале. Цига дакъа лоацаш 150 саг вар. Хьалхара моттигаш лаьхар йоккха опыт йолча спортсменаша, кагийча наькха Ерригсоюзни яхьашка котбийнарана Октябрьски районерча И. Курбанова, Шолже юртарча школа дешархоча Ш. Галамауре, С. Исаева, И. Сайнароева, Грознерча № 20 йолча школа дешархочо М. Арсаманова, малгобекцаша Р. Бельтоева, Б. Матиева. Каунас яхача городе хургйолча Ерригсоюзни яхьашка дакъа лаца кийчлуш ба уж хlанз.

СПАРТАКИАДА ЧОТАГlА

Котало 40 шу дизара хетаьча спартакиада чотагlа аргlанара яхьаш хилар Грозненски района физкультура коллективашта юкъе. ГТО lан многоборьех хьалхале къувсаш 8 команда хилар. Тоа нийсагlа тохара хиннача яхе котало «Тепличный» совхоза коллективо яьккхар, хlаьта хlара спортсмено ший дозал дукхагlа мед аьлургда хьокхаш хиннача яхе — Ленина цlерагlча колхоза коллективо. Кроссе хьалхле Ермоловски мехлесхоза кхаьчир. Цхьабакъда, яхьашка дакъа лаьцача командаша яьхи очкош лаьрхlача, многоборье котало физкультуран спортан воккхача энтузиаста Панкчкин Бориса кулгалдаьча Гикаловски производственни объединене команда яьккхар. Шоллагlех кхоалагlех моттигаш Ермоловски мехлесхозен «60 лет Октября» колхозен командашка кхаьчар.

ТЕЛЕВИДЕНИ

28 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Безвиная дола дуццараш». Телевизионни художественни фильм.
10.00 — «Нийи оал СССР халкъа артиста Петров Ивана». Фильм-концерт.
10.20 — «Авари». Телевизионни фильм. 1-гlа сери.
11.30 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Пятилетка — хlаране гlулакх». Документальни фильмаш. «Дисциплина массанешта а цаl я», «Ахмадовай Маната ирахе этажаш».
15.25 — С. Гудзенкой поэзи.
16.00 — «Кердадараш».
16.05 — «Шахматни школа».
16.35 — «...Яхайтта шу даьннен бокхагlех».
17.15 — Шоайла хьовшаш леладеча эскарий Х-ча lан Спартакиаде. Лыжни спорт. 4x10 км. эстафета. Рагlбичера передача.
17.50 — «Наргис» яхача Пачхьалкхен фольклорни халкъара ансамбла концерт (Афганистан).
18.15 — Миллионий ленински университет. «Ши дуне — ши политика».
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — Мультфильмаш (ЧССР).
19.25 — «Пронофни Едокиян» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
20.00 — «Шоана, ветеранаш!». Поэтессас Ю. Друнинас дакъа лоаца музыкально - поэтически композици.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Наькъа Аистера цlа» яхача В. Гаврилина фильма-балета премьера. А. Твардовски поэзе мукъамех.
22.15 — «Тахан дунен тlа».
22.30 — Баскетбол. Европейски чемпионий кубок. Маlа нах. ЦСКА — «Реал» (Мадрид, Испани). 2-гlа тайм.

II ПРОГРАММА

8.00 — lуйранара гимнастика.
8.15 — «Вай чиьчорна ийай тlара маьих». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Юкъера биологи. 10-гlа класс. Популяци генетика, е «Цискаша генаш».
9.05, 12.35 — Испански мотт.
10.05 — ПТУ дешархошта. Обществоведени. Капитализма боккъонца йола юхь. Дlаизарча капиталистически обществ эргалонех.
10.35, 11.40 — Зоологи. 7-гlа класс. Оалхазараш лорадар.
11.00 — «Чаркаши лаьттеи». lалаш-доахийтара фильм.
11.10 — «Дезапи школен». Телевизионни журнал.
12.05 — Природоведени. 4-гlа класс. Ильменски заповеднике гlолла яь путешестви.
12.25 — «Ха а ха, хьадe а lомале». Школьникашта йола lалаш - доахийтара передача.
13.25 — «Петерс». Субтитраш дола художественни фильм.
15.05 — «Кердадараш».
16.45 — «Шоана, дай-ноаной!» (гlалгlай меттала).
17.15 — Фильм.
17.20 — КПСС XXVII съезда накъадоахаш. «Коллективера коммунист». Передаче дакъа лоацаш ва Ачхой-Мартановски КПСС РК хьалхара секретарь Р. А. Базгиев.
17.50 — Документальни фильм.
18.00 — «Паргlат эзеш ду-теш?». Прогрессивни материала — кийчъе гlишлош еча.
18.30 — «Нохч-Гlалгlайчен дий».
18.50 — Доттагlий экран. В. И. Ленина цlерагlча ГНПЗ коллективаца НГlАССР-ен СОАССР-ен поэтий артистий вlашагlкхетар.
20.00 — «Вийса даьнъала хийла шун, бераш!», «Сира Шейка». Мультфильм. 1-гlа дакъа.
20.20 — Шоайла хьовшаш леладеча эскарий Х-ча lан Спартакиаде. Биатлон. 4x7,5 км. эстафета. Рагlбичера передача.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Авари». Телевизионни художественни фильм. 2-гlа сери.
22.40 — «Кердадараш».

1 МАРТ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Пхьалагlча мугlарера кхоалагlвар». Телевизионни фильм.
9.45 — «Санъердаме нехаш».
10.30 — «Авари». Телевизионни художественни фильм. 2-гlа сери.
11.35 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Ветеранаш». Телевизионни документальни фильм.
15.20 — «Эрсий метта къамаьл».
15.50 — Россе лыжня. Массовни лыжни яхьех.
16.20 — «Кердадараш».
16.25 — «Подмосковни юрта таханен кхоанен».
16.55 — Фаьнг болча хьовшалгlа. «Вийдолт-Мерани». Телевизионни фильм (ГДР).
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Днепр» — «Динамо» (Киев).
21.00 — «Ха».
21.35 — «Кинопанорама».
23.05 — «Тахан дунен тlа».

II ПРОГРАММА

8.00 — lуйранара гимнастика.
8.15 — «Ланзагlа аьлла сигле я». Телевизионни фильм.
8.35, 9.35 — К. Г. Паустовский, «Мещорски оагlо». 4-гlа класс.
9.05, 13.10 — Английски мотт. Хьаха 1-гlа шу.
10.05 — ПТУ дешархошта. Эстетически яхетам балар. Рационализаторстви изобретательстви.
10.35, 11.40 — М. М. Пришвин. «Маьлха цlийри». 2-гlа класс.
11.05 — Географи. Географически открытеш истерацара.
12.10 — Истори. 8-гlа класс. А. И. Герцен.
12.40 — 20-чи 30-чи шерашнара советски пейзажни живопись.
13.40 — Николай Асеева поэзи.
14.20 — Музыка. П. И. Чайковский.
15.20 — «Кердадараш».
16.40 — «Кlоаргал». Документальни фильм.
17.10 — «Нохч-Гlалгlайчен экран».
17.30 — «Патриоташ кхебе» (нохчий меттала).
17.40 — Киножурнал.
17.50 — «Массе хана а мугlарашка». Тlемен къахьегамен ветеранах М. Б. Халухаевах йола телеочерк (гlалгlай меттала).
18.05 — «Нохч-Гlалгlайчен дий».
18.25 — РСФСР халкъий VII-ча lан Спартакиада. Горнолыжни спорт. г. Губахера передача.
18.55 — Хьехархочa — музыка урок. 3-гlа класс. 1-гlа передача.
20.00 — «Вийса даьнъала хийла шун, бераш!», «Сира Шейка». Мультфильм. 2-гlа сери.
20.20 — Ритмически гимнастика.
20.50 — «Пенза Суринов волча». Телевизионни документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Футболах йола СССР чемпионат. «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Москва). 2-гlа тайм.
22.20 — «Кердадараш».

ЗРИТЕЛАШТА БАЬ БОХАМ...

Назрановски культура Цlена леладеча боккъо йоацарехь цар тlа гlолла шоашта хиннача бохамахи дувцаш, из дийца цхьаккха саг сатийна lе йиш йоацаш дола письмо дайтар дукха ха йоацаш редакцега «Электроинструмент» завода болхлой группа. Укх тайпара бар цун чулоацам:

«Оаха, Назрановски «Электроинструмент» завода болхлоша Нохч - Гlалгlай АССР заслуженни артиста Дадашева Тамаре луча концертага хьежа дага лаьрхlар. Концерт районни культура Цlагlа 17 январе хургдолаш дар.

Массехк ди хьалха ВЛКСМ заводской комитетера билеташ а ийца, тхо хьежаш долаш, тlаккхьчар оаха сатийса ди.

Тхоай балха ха чакхъяьлча, lалаьмате дегаш гlоздаьнна а долаш, (2 сом мах бола) тхо lоховша деза ряд а моттиг а тlайолаш дола билеташ бе а доахкаш, дикка культура Цlен вестибюле дlачудахьар тхо. Вестибюла чу хьалхехсача кий лаьтте lойожийтаре йоацаш дукха адам дар, аьма, нах-м lолегар цу чу детlаш а тlеллуш. Хlаьта тха концертан зале дlачудаха низ кхачавзар. Концерт доладала деза ха дукха тlехъьелча нара цун вий хьесллинзар.

Низ кот а баьнна зале чубаьннача тхоцарча цхьабакъда хьежаш керда «сюрприз» яр — цар моттигаш дlалийца багlар культура Цlен директора М. Булгучева тlехьашкахьа гlолла дlачукхийла билеташ доацараш. Ер кхьат яздералта юкъе а хаяла зале чуннйсвенна массехк саг. Билеташ бе а доахкаш уралаттача акхарча концерт чаккхдаллалца шоашта хьалхашка латтарий боккьамаш мара хlама бlаргадовзар.

Цlараш араьха биеараша билетех дlаденна шоай ахча юхахьадийхача, администраце вlалла тертаа а дийнар. Бакъда, концерт дlадоладенна 1 сахьат даьнна ха из зале а, сцена тlа тlолла дlачу а дlаьнна, радиона юкъе гlолла ухаш тlа lоховша-м магадир тхона.

Хьамсера редакци, оаха муха лаздара маlац хайта лов тхона: тха районни культура Цlагlа зале lаьржача ходагlа «кlай» нах чукхувлалга массаза гlулакх а хинна дlаоттад, цунна пхьанг цар дlалаьцача моттигашта лаьрхlа билеташ кхьбарашка дехе кул. Хlаьта тхо санна бола билеташ бе доахка болхлой наlарел араьха бус е дlачубохалой, уралатт.

Назрановски культура Цlагlа концерт долча хана хулаш дар каьхата тlа lоздаь варг а вец, цудухьа редакцегара дех оаха тха завода болхлошка вlашагlхетар а культура Цlагlа хулга а...».

БУЗУРТАНОВА, ОМАР-ХАДЖАЕВА, ЧЕРНЫХ, ЛЬЯНОВ, ерригаш а 22 подпись.

Цу каьхато наькъа яьккхар со. lалаьмате доккха, хоза, боккхача городашка а нийтъа мара ца нийелуча бесса культура Цlа да Назранера дар. Ях бlаь гарга саг lеха моттиг я цун концертан зале. Геттара хоза а йоккха а я вестибюль, лоацца аьлча, хьанар тlалахийта болх а баь чувенача тlехьагlа е салоlача деношна а са варгlата даькка, ший мукъа ха хоза, бехаме цlаьхьа моттиг я-их из. Хlаьта вайна махарра, Назранера баьархой къахьегама тlера болаш а шоай культура боарам лакхбе гlерташ а хьабсагlаш ба массаза.

Тlаккха фу ду райоерча культура кхувра уж пайда тlаьстарe? Тlа а ца увзаш, малхулла дlатетт-их. Дlатетталга децй из цар йоакхо ца яр, кхьметтел мах бенна, нийца билеташ бе а доахкаш бола, шоай самукъадаьккха баьа бола къахьегамхой концертан зале дlачу а ца бохийташ, арахьа лоаттабелга.

Культура Цlен директорга М. Булгучевга хетт аз: «Хlанах дуй из гlулахк иштта, билеташ кара дола нах ший хаинахьа дlачу а бита, lоховшийта везаний оаш шо-шоай моттигашка? Малав цу вепа бехке?»

— Кхетам лоха бола зрителаш ба-кх бехке, кхы мала хургва — йоах Булгучевен цун заместителен цхьание багара доагlаш санна.— Оаха-м милице наряд а йийхаар цу сарахьа уж соццабе, хlаьта а гlулакх хилакхар тхачох.

Милице наряд еха езацар Булгучева, культура Цlен болх лерттlа вlаштlехьбалкха баларе. Каст-каста цига вlашагlхетараш, пайдане мероприятеш чакхйоахаре, республика тайп-тайпарча коллективий, артистий концерташ увттадоре гlулакх кхьга бесса хургдар. Нагахьа хардахьа лела дагадеха цхьабола кагирхой а кхетаргбар бохкатlчарга лаьдвзlаш.

Хlаьта нах концерта тlера хилар-м, зрителий санкетам лоха болга дац. Тlаккха нагахьа санна лоха хилча а, малав цу гlулакха бехке? Цар санкетам лакхбе а культуран таш ебае а лекхарийла бола районерча бахархошта лаьрхlа бола культура кхуврч ба-кх. Из кхетаде-м безам бац е культура Цlен администраце а е районерча партийни советски органий цу гlулакха бехктоккаме болча болхлой а.

Культура Цlен болх дикагlа вlаштlехьбаьккха хургбар, нагахьа санна района партийни организаце коммунисташ, советски органий болхлой шоаш каст-каста цу чу хуларе. Дукха пачхьалкхен рузпа дlа а дахийта хьалбаь хоза гlирс lоттабича доалаш дац гlулахк, цунах пайда эца ха деза.

17 январе концертага хьежа, билеташ а долаш предприятера баьхка болхлой зале чубовла а lоховша е моттигаш йоацаш, цхьание а теркал а ца беш лелача хана зале райкома цхьабола болхлой хиннабале а райкома секретараштa, къаьстта идеологе секретара Л. Амерхановна а хlама хацар цу хьакъехьа. Хlана айдаьлац из дош, бехктоккхаме хlана эзаяц культура Цlен администраци, цхьав моттига шиница билет а долаш законаш телхадича мукъагlа хlаьта а? Бала боацилга да из е цу гlулакхах ца кхетилга да?

Х. АУШЕВА.

Редактор О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

РАДИО

28 ФЕВРАЛЬ

I ПРОГРАММА

6.44 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хлоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
8.23 — «Сердало» газета обзор.
8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачий программа (гlалгlай меттала).
8.35 — Реклама (эрсий меттала).
8.40 — «Даго тlадилларца» (нохчий меттала).
11.15 — Сийлахь-йоккхача Котален 40 шу дизарга. «Цо Даймохк лорабаьб» (нохчий меттала).
11.30 — «Хlаман кхом белгеи из лорадоlгеи — хlаране декхар», яха корреспонденци (гlалгlай меттала).
11.45 — «Керда низаш да хьалихуаш» (эрсий меттала).
13.15 — Концерт (гlалгlай меттала).
17.15 — Передачий программа. Хлоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Дегlаенача социализма общества КПСС кулгалдера маlан». Шоллагlа беседа (эрсий меттала).
17.31 — «Шоана, юрта боахаме хьалкале лелаераш!». Концерт (гlалгlай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
18.30 — «Социалистически декхараш. Мишта кхоачашду уж?» яха корреспонденци (гlалгlай меттала).
[illegible] — «Атеист» яха радиожурнал (гlалгlай меттала).

УКВ

17.00 — «Российски Федераце музыка» яха альманах.
17.40 — Лирически Нохч-Гlалгlай ашараш.
18.18 — Доттагlий музыка.
18.34 — Вальс-концерт.

1 МАРТ

I ПРОГРАММА

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.46 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хлоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачий программа (нохчий меттала).
8.36 — Лирически илли (нохчий меттала).
11.15 — «Кхоьлча ресурсашца» (нохчий меттала).
11.30 — «Советаши вахари» (нохчий меттала).
11.45 — «Лерд йоаца буржуазни миф» яха исторически lилмай кандидата Ю. Агаджанова беседа.
13.15 — «Хоастам хьона, къахьегама саг» яха корреспонденци (гlалгlай меттала).
13.35 — Реклама (эрсий меттала).
17.15 — Передачий программа. Хлоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Юртарча клубе» (нохчий меттала).
17.31 — «Цlа сийлаше» (гlалгlай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
18.30 — «Юртара вахар» (эрсий меттала).
18.40 — «Биохимин хьайбаш леладари: гlулакхаши проблемаши» (эрсий меттала).

УКВ

17.00 — «Сибирски юрт ашараш лекхаш я». Музыкальни очерк.
17.41 — Иллеи ашарийн кагирхой концерт.
18.25 — Художественни самодеятельноста воаккъошхой выступлени.

Хоттам

Тахан республике гlоллеа Грознеи кхоаленаш а йолаш, юкъ-юкъе екха а екхаш, йоачан а йоацаш. малхбузехьара секунда 3—8 метр сиха мух а хьекхаш, фетара температура республике гlолла 2—7 градус Грозне 3—5 градус шелал а йолаш ха хила тарлу.

Гидрометбюро.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктоккхама секретара — 2-84-68; отделий: партийна вахара — 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; кехьаной — 2-85-64; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка

СФ05083. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 938.